

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Verlag und Schriftleitung: Marburg a. d. Drau, Badgasse 6 — Fernruf 25-67 — Bezugspreise: In der Ostmark: Vierteljährlich RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr; Im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 10 Rpf Zeitungszustellgebühr
Postcheckkonto Wien Nr. 55030

II. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag 2. Mai 1942

Nr. 18

Adolf Hitler je govoril

Zgodovinska seja
nemškega Reichs-
tag-a - Führer je po-

nemškemu narodu

dal izčrpno poročilo o vojnem položaju - Adolf Hitler je prožet najboljšega zaupa-
nja v bodočnost - Sestanek Reichstag-a spriče svetovno-zgodovinske odločitve

V nedeljo ob 3. uri popoldan se je v smislu poziva, ki ga je izdal Reichsmarschall Hermann Göring kot predsednik nemškega državnega zbora, sestel v Kroll-operi v Berlinu nemški Reichstag, da bi prisostvoval izjavi vlade Reicha. V okviru Reichstaga, ki se je sestel že šestič v tej vojni dobi, je povzel Führer besedo. Zimska obrambna bitka na vzhodu se je zaokrožila v obliki junaške skupne slike nemške moči in prav tako so postali atlantski aspehi naše vojne mornarice nove etape vojaških vrtil. To je bilo ozadje Führerjevega govora, v katerem se je velik mož zahvalil fronti in domovini. Kakor vedno, tako mu je Reichstag tudi tokrat priredil burne ovacije kot znak ljubezni in zvestobe.

Seja Reichstaga je bila izredno svečana, prevladovala pa je uniforma. Večina poslancev je v častniški ali vojaški uniformi, na mnogih prsih so se svetilkala odličja. Generaliteta in admiralliteta sta podčrtala značaj Reichstaga, ki je pokazal, da se nahaja nemški narod v orožju. V srednji loži so se nahajali zastopniki diplomacije, prav spredaj pa zastopnika naših zaveznikov Italije in Japonske.

Točno ob 15. uri je vstopil Führer v dvorano. Trenutno je zavladala tišina v znak spoštovanja. Führerja so spremljali Reichsmarschall Göring, notranji minister dr. Frick, Reichsleiter Bormann, Reichsführer SS Himmler ter Führerjevi vojaški in osebni šajtantli. Ko je Reichsmarschall Göring dvoril sejo in se najprej spomnil imena poslancev, ki so padli ali umrli v času med peto in šesto vojno sejo Reichs-

taga, je zaprosil Führerja, naj povzame besedo. Poslanci so skočili raz svojih sedežev ter burno pozdravili Führerja, ki je začel svoj govor z globokim, res-

nim glasom. Poslanci so njegov govor od časa do časa in ob tehtnih mestih prekinjali z navdušenim pritrdjevanjem. Dobesedno je Führer izjavil sledeče:

Moji poslanci, možje nemškega Reichstag-a!

Dua 11. decembra, ko sem zadnjič govoril pred vami, sem vam zamogel podati poročilo o poteku dogodkov preteklega leta. V svoji zgodovinski veličini in dejstvujočem političnem pomenu so njih zmeri tako veliki, da jih bodo v celotnem obsegu spoznali morda šele več stoletij pozneje. Po razbitju beigrskega upora, ki sta ga zanetila Anglija in Moskva skupno, se je Evropa par tednov pozneje zavedla morda prvič po stoletjih skupne nevarnosti iz vzh. Zavedala se je, da je od uspešne obrambe zaviselo biti ali ne biti našega kontinenta že tolikokrat.

Mnogim ljudem so sedaj postali jasnejši vzroki krvave vojne, ki so nam jo bili vsilili septembra 1939. Ta vojna namreč ni več kazala zgolj znakov notranje-evropskega obračunavanja, kakor smo ga bili vajeni poprej. V rastoči meri se je pričel poglobljati vtis, da tega zgodovinskega trenja sploh ni mogoče opravičiti z vzroki običajnih ali pametno gledanih interesov posameznih držav, temveč da gre za elementaren obračun, ki — ko je svet zamajal po enkrat v tisočletjih — prinaša uvod v tisočletje novega časovnega razdobja. Mnogi se pri tem ne zavedajo zgodovinskih pojavov in najglobljih nalogov, kakor tudi smisla svojega dejanja, prav tako, kakor se tudi vojak ne zaveda v okviru velike vojaške operacije. Tudi so razdobja takih eruptivnih epoh tako velika, da posamni človek ne more spoznati vzročnosti ali celo pomena svojega udejstvovanja v razmerju do poteka celokupnega dogajanja. Kljub temu pa se tudi tam, kjer ni dozdevno videti smisla in koristi takega procesa, ki pretresa narode ali celo kontinente, nahajajo korist-

nimi glasovi. Poslanci so njegov govor od časa do časa in ob tehtnih mestih prekinjali z navdušenim pritrdjevanjem. Dobesedno je Führer izjavil sledeče:

Anglija je izkoriščala razcepljenost Evrope

Ko sta bili 3. septembra 1939 po brezkončnih nemških mirovni prizadevanjih izročeni novemu Reichu vojni napovedi Francije in Anglije, ti dve državi sta najprej izstavili Poljski blanko-polnomočja ter jo porinili naprej kot sprožilno moč — je nastal dvom glede pameti sveta, ki je dozdevno brez vsakega vzroka naravnost izsilil katastrofo, namesto da bi se izognil nesreči tako blazne vojne.

Sedaj vemo vsi, da se je Anglija izza notranje državne dezorganizacije evropskega kontinenta zaklela politični doktrini, ki je videla v razcepljenosti kontinenta prvi predpogoj za procvitanje in množitev angleškega imperija. Vsekakor je bilo mnogo mamljivega v tej misli, ki je obvladovala delovanje angleške politike. Med tem ko je Evropa krvavela v neštevilnih notranjih vojnah, je uspelo Veliki Britaniji z minimum krvnega davka ustanoviti svojo svetovno zgradbo. Naslov »imperija«, ki so ga prisodili Angliji, pa je bil po svojem značaju tako malo primerjati z imperialnim Rimom kot približno mednarodni trgovski koncern napram svetovnemu podjetju, ki ustvarja svoje vrednote.

Pomenilo bi precenjevati angleško državniško umetnost kakor tudi politično in vojaško znanje Angležev, če bi zatrdjevali, da je bilo njih delovanje vzrok destruktivnega razpada Evrope. Tu se je zamenjalo nastanek nekega stanja z njegovim izkoriščanjem.

Vzroki razpada

Evropa je razpadla deloma radi naravne ostarelosti vodilne kontinentalne sile po zlomu rimskega imperija, deloma pa radi izpodjedanja elementov, ki so dali takratnemu centru zapada narodno in državno podlago. V dvorezu antične rimske državne ideje na eni strani ter rimske cerkve z nič manj imperijalnimi zahtevami na drugi strani so bili polagoma uničeni fundamenti osrednje državne izgradnje Evrope. K temu je pristoje še globoko resnost, s katero se je takratni svet zatopil v vprašanja, ki so Evropo zamotala v brezkončne notranjeboje, medtem ko so isti problemi danes z državnega vidika brez pomena in se jih tudi temu primerno ocenjuje. Zlom starega nemškega Reicha in takratnega centra notranje evropske organizacije so Angleži prav tako malo povzročili kot morda Germani zlom Rima. V obeh slučajih pa so nastale vsled notranjih momentov slabosti situacije, ki so omogočile poseganje izven stoječih sil, ter so tako svetovni zgodovini vsilile nov tek za mnoga stoletja. Tako Anglija ni mogla razcepiti kontinenta primarno, ker je bila takrat kot državno bitje še preveč brez pomena, pač pa je Angliji uspelo izkoristiti nastalo evropsko razcepitev. Špiro svojega insularnega položaja je potrebovala samo minimum moči ob istočasnem maksimumu zvitosti, da je ohranjela evropsko onemoglost. Z vso močjo, ki ji je preostala, je Anglija osvojila svet, ki je bil deloma neraziskan ali najmanj kulturno in vojaško podrejen in ki se je v večnih notranjih borbah razblinjal.

Britanski imperij in „ravnotežje“

Samo norec bi pri tem spregledal ali tajil, da je tudi ta politični proces reda koristil človečanstvu. Prav tako neumna pa je bila tudi domneva, da bo zamogel Britanski imperij večno vzdrževati takozvano ravnotežje sil v Evropi. K edinstvu stremečim, krvno in duhovno orientiranim rasnim delom tega kontinenta se stalno ni moglo preprečiti združitve. Ravno tako nesmiselna je bila domneva, da bi se dalo preprečiti združitve evropskih narodov, če bi nastala nevarnost, ki bi v enaki meri ogrožala njih eksistenco.

Vse vojne, ki jih je Anglija vodila proti kontinentu več stoletij v neprestanem vrst-

Weltbild

Ankunft des Führers vor der Krolloper
Der Führer schreitet die Front der Ehrenkompanie der Leibstandarte ab

nem redu, so bile bistveno samo tako dolgo uspešne, dokler je šlo za borbo držav dinastičnega značaja proti sličnim pojavom. V trenutku pa, ko je nastalo preko dinastičnih interesov prebujenje narodov, so se morala sredstva dosedanje evropske politike Anglije izjaloviti. Kljub mnogim vojniam se Angliji ni trajno osrečilo uničiti francoske narodne države. Kljub vsem poizkusem ni mogla preprečiti zedinjenja Italijanov. Kljub vsem posegom je nastala Nemčija iz svojih nekdanjih razvalin vsled volje nemških plemen in vsled dejstvomanja velikih junakov, in sicer v trenutku, ko v velikem geniju Bismarcka ni doživel samo svoje časovne zrelosti, temveč tudi moža, poklicanega za dovršitev.

Anglija ni bila dorasla

Čim bolj so bili evropski narodi državno utrjeni in v zavesti svoje lastne vrednosti, tem težje je bilo vzdrževanje evropske situacije, ki kot takozvano ravnotežje sil ni več odgovarjalo resničnemu razmerju mo-

či. Vedno bolj je ginevala domneva, da je možno evropske narode razjedinejvati s prišepetavanjem in tako je bila Anglija prisiljena, spremeniti svojo vlogo komodnega koristnika danega položaja v vlogo branilca ali celo trajnega ohranjevalca. S tem pa je prenehala umetnost intrigiranja. Na njeno mesto je stopila nujnost borbe in ne samo volje do nje, temveč tudi znanje. Torej znanje, toda z ozirom na med tem nastalo gigantsko obremenitev imperija na eni strani in vedno večje potrebe krvnega davka za željeno evropsko razcepljenost na drugi strani. Vzdrževanje evropskega ravnovesja pa je vsaj spo-

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerel-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Egon Baumgartner; Hauptschriftleiter Friedrich Golob; alle in Marburg a. d. Drau, Badgasse 6.

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 1 vom 1. Juni 1941 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugs-geldes.

(Scherl-Bilderdienst)

Blick in den Sitzungssaal während der Gefallenenehrung. In der ersten Reihe der Regierungsbänke der Führer

četka imelo samo ta smisel, Angliji prihraniti kri, da bi na ta način lažje obvladovala naloge svoje namišljene svetovne misije. Ko je bila ta država prisiljena, v Evropi sama prelivati svojo kri, je moral napočiti trenutek, ki je od Anglije zahteval za vzdrževanje evropske razcepjenosti več moči kakor je mogla pogrešati za vzdrževanje svojega lastnega imperija.

Globoka izčrpanost po napoleonskih vojnah, ki so jih v bistvu vodile še kontinentalne sile, je bila prvi znak polagane preživelosti britanske doktrine o vzdrževanju evropskega ravnovesja.

Ne oziraje se na to pa je bilo mnenje, da potrebuje angleški imperij onemoglo in razcepljeno Evropo kot predpogoj svoje eksistence, možno samo tako dolgo, dokler na periferiji imperija ni bilo nikakih enako vrednih grozilnih držav. Pogoji eksistence angleškega imperija pa so se načelno spremenili v trenutku, ko si je ruski kolos priboril pot iz Evrope skozi Azijo do daljnega vzhoda, v trenutku nadalje, ko je severo-ameriška Unija zadobila svojo neodvisnost od Anglije in še bolj v času, ko je Japonska — slično kot Italija in Nemčija — vstala iz svojega spanja ter postala najmočnejša sila na daljnem vzhodu. Te tvorenine ni bilo mogoče trajno vzdržati proti Evropi, temveč k večjemu z Evropo.

Posledice svetovne vojne

Ko je radi tega Anglija leta 1914 kljub dolgotrajnim nemškim mirovnim prizadevanjem zopet v smislu svoje stare doktrine napovedala Reichu vojno z veliko koalicijo sil, je pač Nemčijo mimogrede oslabila v svojem pomenu ter jo izpodrinila v ostalem svetu. Toda dvoje dejstev je moral vsakdo, ki ni zaslepljen, priznati ob koncu tega najkrvavejšega trenja svetovne zgodovine:

1. Bilo je samo vprašanje časa, da se bo Nemčija otrsela naloženih bremen. Kajti narod, ki je vzdrževal skozi štiri leta naval celega sveta in ki so ga privlekli v Versailles samo potom sleparij, laži in notranjega upora, nekega dne ne bo spoznal samo te goljufije, temveč bo njene posledice samo po sebi umevno odstranil s pomočjo načelno obstoječe moči.

2. Pomoči, ki jo je Anglija v teku te vojne sama zaprosila, ni bilo več mogoče zaustaviti, to se pravi: apel angleške vlade v najhujši sili, naslovljen na Ameriko, je temu kontinentu prinesel tolik gospodarski in politični pomen, da ga Anglija ne bo mogla nikoli več odstraniti.

Razpokline v imperiju

Ko je stopila Anglija v svetovno vojno, se je borila za svoj standard dveh pomorskih sil in ni hotela Nemčiji priznati jakosti pet ali celo šest napram deset. Ko je Anglija po njenem mnenju vojno zmagovito končala, je stopila Anglija na mesto Nemčije in Amerika sama na mesto Anglije.

Angleški imperij pa v tej vojni ni pridobil na notranji moči, temveč se je pričel rahljati. Pozneje so iz taktičnih razlogov raje zamenjali besedo imperij za pojem svetovne države, da bi na ta način prikrili stanje, ki ga ni bilo več mogoče odpraviti.

Ce je Anglija v takratni dobi najtežjih vojaških kriz zaprosila pomoč z obljubami, ki jih od vsega početka ni nameravala držati, je bilo jasno, da bodo ogoljufanci nekega dne zahtevali izpolnitev obljub. Dajali so torej menice, ki jih bodo morali prej ali slej vnovčiti. Indijski in arabski svet sta si dobro zapomnila obljube, s ka-

Atlantic (Sch)-M.
Funkbild: Lazarettzug als Geburtstagsgeschenk für den Führer. In den Mittagsstunden des 20. April 1942 übergab Staatspräsident Hacha dem stellvertretenden Reichsprotektor, SS-Obergruppenführer Heydrich, einen vollständig eingerichteten 400 Meter langen Lazarettzug als Geburtstagsgeschenk für den Führer. — Unser Bild zeigt links den stellvertretenden Reichsprotektor, SS-Obergruppenführer Heydrich, rechts Staatspräsident Hacha und Staatssekretär Frank im Innern des Operationswagens des Lazarettzuges

terimi so jih nekoč zapeljali k žrtvovanju za vzdrževanje britanskega imperija.

Protinaravne koalicije Angležev

Da je Anglija izšla iz vojne gospodarsko najtežje oslabljena, finančno obremenjena in krvno izčrpana, je nadaljni dokaz zato, da je bila že prva svetovna vojna Pirova zmaga, torej uspeh, ki je moral biti samo oče poznejših porazov.

Se ena taka vojna za vzdrževanje evropskega ravnovesja in Anglija je morala v okviru imperija nujno izgubiti lastno težo ali z drugimi besedami: moč, ki je bila zapravljena za obrambo nemogočega evropskega reda, je izgubljena za vezavo in obrambo lastnega imperija.

Nova vojna more in bo zato končala samo s katastrofo Britanskega imperija. S karkoli se Anglija tudi poveže, ob koncu te vojne bo videla svojega zaveznika jačjega nego je sama in jačjega, nego more sama tudi biti.

Naj pozdravljajo angleški nadkapitalisti boljševiške državnike še s tako hlinjenim prijateljstvom in naj angleški nadškojfe objemajo krvave bestije boljševiškega ateizma še tako topla: čim več laži, hlimbe in goljufije je treba uporabiti za moralčno kritje protinaravnih koalicij te države pred lastnim narodom ali pred drugim človečanstvom, tem manj bodo mogli slepiti narode in preprečiti naravno pot nujnega zgodovinskega razvoja.

Kar so bogovi namenili padcu . . .

Ne vem, ali smatrajo še danes vsi Angleži odklonitev številnih možnosti sporazuma, ki sem jih predlagal vse od leta 1933, kot modro, razsvetljeno dejanje. Ali so še danes prepričani, da je bilo modro, odkloniti moje zavezniske ponudbe, ki sem jih obnovil še 1. septembra 1939, ter istotako moje mirovne predloge po bojih na poljskih in francoskih bojiščih? Poznam

pa še tudi nek drugi zakon, ki pravi, da naj človek sune fistega, ki so mu bogovi namenili padec. Tako se bo zgodilo, ker se mora zgoditi.

Ce pa v življenju narodov uvidevnost in pamet dozdevno popolnoma utihneta, še s tem kljub temu ni rečeno, da je misleča volja tudi še tam, kjer vidimo od zunaj samo neumnost in zabitost kot edini vzrok.

Vloga židovstva

Angleški žid lord Disraeli je nekoč dejal, da je vprašanje ras ključ do svetovne zgodovine. Mi nacionalsocialisti smo postali veliki v tem spoznanju. S tem, da smo osvetili bistvu rasnega vprašanja našo pozornost, smo našli pojasnitev za mnoge stvari, ki bi se sicer zdele nepojmljive. Tajne sile, ki so Anglijo nahujskale že leta 1914 v prvo svetovno vojno, so bili židje. Moč, ki nas je takrat ohromela ter nas prisilila k predaji pod geslom, da Nemčija ne sme ponesti svojih zastav zmagovito domov, je bila židovska. Židje so zanetili v našem narodu revolucijo ter so nas na ta način oropali vsake nadaljnje možnosti odpora. Izza leta 1939 so židje zmanevrirali tudi Anglijo v njeno nevarno krizo. Židje so bili nosilci tiste boljševiške injekcije, ki je nekoč grozila Evropi z uničenjem. Bili pa so obenem tudi vojni hujšakači v vrstah plutokratov. Krog židov je nekoč Ameriko proti njenim lastnim interesom pogнал v vojno, ravnaoč se edino po židovsko-kapitalističnih vidikih. In prezident Roosevelt poseduje vsled pomanjkanja lastnih sposobnosti tisti duhovni podporni trust, čegar vodilnih mož mi ni treba imenoma naštet: sami židje!

Brezsmiselna vojna prezidenta Roosevelta

Židje so bili tisti, ki so — kakor l. 1917 — potom židovsko inficiranega prezidenta nahujskali Zedinjene države v potezi za potezo v vojno, brez vsakega vzroka in smisla proti narodom, ki niso Ameriki

nikdar storili ničesar, proti narodom, od katerih Amerika ne more nikdar kaj pridobiti. Kje leži smisel vojne, ki jo vodi država, ki predstavlja prostor brez naroda, proti narodom brez prostora? V tej vojni ne gre — politično gledano — več za interese posamnih narodov, temveč za obračun med narodi, ki hočejo življenje na tem svetu zavarovati za svoje, in med narodi, ki so postali slepo orodje svetovnega zajedavca. Resnično dejstvo te židovsko-internacionalne vojne gonje pa so nemški vojaki in njih zavezniški tovariši najbolje spoznali v tisti deželi, v kateri izvaja židovstvo svojo izključno diktaturo in ki jo propagira bodočemu človečanstvu kot državno-svetovni idol. Temu idolu so zapadli manjvredni subjekti drugih narodov v nerazumljivi privrženosti prav tako kot nekoč pri nas.

Prava mladina Evrope

Toda v tem trenutku je dvignila do zvedno se starajoča Evropa — kakor vedno v zgodovini — bakljo spoznanja in njeni može korakajo danes kot reprezentantje novega in boljšega reda, kot prava mladina socialne in nacionalne svobode sveta.

Če govorim danes v imenu te prave evropske mladine in s tem mlajšega sveta, storim to v zavesti moza, ki je najhujšo borbo za sveto nalogo že prestal. Govorim vam dalje kot vodja armad, ki so premagale usodo, ki je bila kot najtežja preizkušnja naložena samo tistim, ki so poklicani za najvišje.

Ako ljubijo bogovi samo tiste, ki zahtevajo od njih nemogoče stvari, potem blagoslovja Bog tudi samo tistega, ki pokaže svojo stanovitnost v nemogočem.

Moji poslanci! V tej zimi je bila odločena borba, ki gre v stanju njenih problemov daleko preko vsega, kar je v normalnih vojnah bilo treba in kar se je moglo rešiti v okviru natog.

Svetovna kuga boljševizma

Ko je nemški narod v novembru 1. 1918, obdan od megle lažnjive frazeologije takratnega ameriškega prezidenta Wilsona, položil nepremagan svoje orožje ter odšel z bojišča, je storil to pod uplivom tiste židovske rase, ki je tedaj upala, da bo lahko zgradila boljševizmo v srcu Evrope sigurno trdnjavo. Poznamo teoretično načelo in kruto resnico ciljev te svetovne kuge. Vlada proletarijata se imenuje, v resnici pa je diktatura židovstva. To je iztrebljenje nacionalnega vodstva in inteligence narodov, ki jih po lastni krivdi oropajo vodstva in obrambe po židovsko-mednarodnih zločincih. Kar se je zgodilo v Rusiji v tako strašnem obsegu, iztrebljenje milijonov vodilnih glav, naj bi se nadaljevalo v Nemčiji. Ako se je ta namera izjalovila, je tical vzrok v tem, da je bilo v nemškem narodu še dovolj zdravih odpornih sil. Na boljševiški strani — v kolikor se tiče vodstva, ki so ga reprezentirali samo židje — je primanjkovalo lastne hrabrosti, pri delavstvu pa domačega pritrjevanja, da bi se bilo lahko v Nemčiji izvedlo to, kar je uspelo v Rusiji. Vsekakor smo v nekaterih delih Reicha doživeli uvod tega stanja, ki smo ga s pomočjo krvi številnih idealistov zopet odstranili.

Težko je bilo breme, ki ga je predstavljalo za Madžarsko prokletstvo tega satanskega dela. Tudi tam je bilo mogoče zlomiti židovsko moč samo z nacionalno silo. Mož, ki je kot vodja v borbi proti temu zločinstvu postal rešilec Madžarske,

je še danes živ med nami kot eden izmed reprezentantov nastale evropske vstaje.

Najtežji obračun z grozečim uničenjem naroda in države pa se je odigral v Italiji. V junaškem uporu brez primere so italijanski bojevnik skupno z mladino pod vodstvom edinstveno obdarjenega moza vrgli v krvavi borbi kompromis demokratske strahopetnosti ter postavili na njeno mesto novo pozitivno idejo o državi in narodu. Priporočam vsakemu Nemcu študij zgodovine fašistične revolucije. Tedaj ne bo brez notranje ginjenosti zasledoval pot in gibanje moza, ki ima z nami toliko skupnega, da čutimo njegovo borbo kot del lastne usode. Šele z zmago fašizma je bilo mogoče govoriti o nastajajoči rešitvi Evrope.

V istem času je stopila namesto miselnega konglomerata destruktivne in razkrajajoče narave ne morda sila bajonetov, temveč resnično konstruktivna, nova ideja. Prvič je uspelo v neki državi ne samo potolči boljševike, temveč pridobiti pred vsem marksiste. Pridobilo se jih je za novogradnjo boljšega in zdravejšega družabnega reda, ki v državi ne vidi samo nosilca protekcije neke določene družabne plasti, nego predpogoj za ohranitev vseh.

Poslanstvo nacionalsocializma

V istem času, ko so se odigrali ti zgodovinski dogodki, je raslo nacionalsocialistično gibanje v svrhu izpolnitve njegovega poslanstva v našem lastnem narodu. Tudi tu je prišla ura, ko je v obračunu med židovskim internacionalizmom ter med nacionalsocialistično narodno in državno idejo prodira zdrava narava. Pa tudi v večini ostalih evropskih dežel je prišlo do tega konflikta, samo s to razliko, da je bil v eni ali drugi deželi spočetka prikrit s kompromisi, v drugih pa z državnimi sredstvi mimogrede izločen. Vsi se spominjamo še velike in odločilne borbe v Španiji, kjer so pod vodstvom enega moza izsilili jasno in dokončno odločitev. Nacionalna revolucija je v Španiji po krvavi meščanski vojni vrgla boljševiškega sovražnika na tla. Z rastočim spoznanjem, da je žid zajedalski povzročilec teh bolezni, so bile v zadnjih letih skoro vse države v Evropi prisiljene, da zavzamejo svoje stališče v tem usodnem vprašanju narodov. Nagon samohranitve jim je veleval ukrepe, ki naj bi lastne narode zaščitili pred tem mednarodnim zastrupljenjem.

Mlada Evropa nosi zastavo svobode

Čeprav je boljševiška Rusija plastičen produkt te židovske infekcije, ne smemo pozabiti, da pripravlja pogoje zanj demokratičen kapitalizem. Tu pripravljajo židje to, kar dovršujejo isti židje v drugem aktu istega procesa. V prvem štadiju oropajo milijonske mase ljudi svojih pravic ter jih spremenijo v sužnje, da bi potem fanatizirano maso podžgali k uničenju njihove državne podlage. Nato sledi iztrebljenje njihove narodne inteligence in končno odstranitev vseh tistih kulturnih fundamentov, ki bi zamogli tem narodom kot tisočletna dedščina služiti po notranji vrednosti ali pa kot memento za bodočnost. Kar potem še preostane, je žival v človeku in židovska plast, ki na oblasti končno uniči lastno življensko podlago. Temu procesu, ki ga je Mommsen označil kot židovsko dekompozicijo narodov in držav, je probujajoča se Evropa napovedala vojno. Z njo so se zvezali ponosni in svoje časti

se zavedajoči narodi tudi drugih delov sveta. Pridružile se bodo še stotine milijonov ljudi, podjarmljenci, ki bodo ne ozi- raje se na to, kako jih presojajo lastni voditelji, nekega dne raztrgali svoje verige. Prišel bo konec lažnjivcev, ki zatrjujejo, da jim gre za rešitev sveta pred grozečo tujevlado, da bi v resnici rešili svojo lastno hegemonijo.

Ogromna vstaja narodov

V tej ogromni, resnično zgodovinski vstaji narodov se nahajamo sedaj vsi: deloma kot vodilni, delujoči ali izvajajoči ljudje. Na eni strani stojijo ljudje demokracije t. j. židovskega kapitalizma z vsem svojim balastom prašnih državnih teorij, s parlamentarno korupcijo, z zastarelim družabnim redom, z židovskimi možganskimi trusti, židovskimi časopisi, borzami in bankami. Je to koncern, pomešan s političnimi in gospodarskimi verižniki najhujše sorte. Ob njihovi strani je boljševiška država, torej masa poživljenega človeštva, nad katero vihti v sovjetski Rusiji žid svojo krvavo nagajko. Na drugi strani so narodi, ki se borijo za svojo svobodo in neodvisnost, pred vsem pa za zavarovanje dnevnega kruha svojih narodov. Tu so torej takozvani sposedujoči od kremelskih kleti do njujorskih bank. Na drugi strani pa narodi, za katere pomeni ena slaba žetev bedo in lakoto. V državah in deželah posedujočih sežigajo pšenice, koruzo in kavo, da bi dosegli zvišane cene. Na vzvodu Evrope pa leži bojišče in na tem bojišču bo padla odločitev.

O uspehih preteklih let sem govoril, moji dragi poslanci, vedno takrat, kadar sta mi to dovoljevala čas in okolščina. O bojni preteklega leta sem zadnjič govoril 11. decembra 1941. Tu bi zlasti hotel poudariti, da so ti govori namenjeni v prvi vrsti nemškemu narodu in potem njegovim prijateljem. Ne govorim, da bi prepričeval o nečem ljudje, ki resnice bodisi iz neumnosti ali iz zlobe nočejo videti, oziroma slišati.

„Ojunačenja“ za Churchilla

Ako primerjam dejanski potek dogodkov s tistimi sklepi, ki si jih ustvarja mister Churchill, se pojavi tako ogromna diskrepanca med dogodki in njih tolmačenjem, da se mora izjaloviti sleherni poskus premostitve teh nasprotujočih si mnenj. Vse od septembra 1939 in celo od dneva prevzema oblasti po nacionalsocializmu sem se je samo »motil« in delal same »napake«. Temu nasproti pa v tem dogajanju še ni bilo faze, ki ji gospod Churchill ne bi bil prisodil značaj »ojunačenja«, kar bo storil brez dvoma do zadnje minute. Da nam je Anglija nekoč napovedala vojno, je bilo ojunačujoče znamenje njene notranje moči. Da so se naši drugi, ki so šli za britanski egoizem v klavnico, jih ni manj ojunačilo. Ze sam sestanek Churchilla z Daladierom ali Reynaudom je kazal simptome ojunačenja. Razgovor dveh ali več zavezniških generalov je prav tako ojunačujoč dokaz za napredek vojaške strani demokratičnega podviga kakor kramljanje bolnega moza ob kamnu Bele hiše. Ko je gospod Cripps letel prvič v Moskvo, ni bilo ojunačenje nič manjše kot pri njegovem povratku iz Indije. Prav tako ojunačujoč faktor je bilo dejstvo, da je general Mac Arthur še ravno pravočasno odkuril iz Filipinov. Kakor je tudi ojunačujoče, ako uspe 20 Angležem s počmelnimi obrabi spriti na kako mesto od naših čet zasedene obale, da bi se pri srečanju s kako nemško patroljo zopet srečno od-

stranili. Če poda kaka emigrantska vlada, t. j. zbirka ničel, kako izjavo proti Nemčiji, delujo to ravno tako ojučajujoče kakor Churchillove izjave o uničenju nemških podmornic, o kaki novi iznajdbi, o kaki novi ofenzivi ali kaki drugi fronti itd.

Nemške zmage

Proti temu ni mogoče ničesar storiti. Vsak narod ima svoje vrste ojučaženj, za mene je bilo na primer ojučajujoče, da nam je uspelo v 18 dneh zbrisati poljsko državo s 33 milijoni ljudi v celi vrsti najogromnejših uničevalnih bitk. Za mene je bilo nadalje ojučajujoče, da niti Francija in še manj Anglija ves ta čas nista poskusili potipati ob Westwall. Mislim, da je bilo ojučajujoče, ko smo se izkrcaali na Norveškem in sicer ne ponoči s počrtnjenimi obrabi ter na gumijevih podplatih, temveč ob belem dnevu ter z gojzerci. To Norveško smo spravili v jedva šestih tednih v naše roke. Vsekakor je bilo za nas zelo ojučajujoče, da smo angleško ekspedicijsko armado zapodili v par tednih iz Norveške.

Mislim nadalje, da je bilo za nas ojučajujoče, ko smo v šestih tednih uničili francosko-angleške armade, v niti celem tednu zavzeli Holandijo in končno tudi Belgijo. Angleške bojne sile smo razbili, oziroma pri Dünkirchenu v morje pognali. Občutil sem posebno ojučaženje, da smo skupno z Italijo dosegli ne samo v Franciji, temveč tudi v Severni Afriki velike uspehe. Prav tako ojučajujoče je bilo v mojih očeh, da smo srbski upor, ki sta ga Washington in London inscenirala, Moskva pa sprožila, z našimi zavezniki razbili v nekaj tednih. Ojučažilo nas je nadalje, da je angleška ekspedicijska vojska tudi tam tignila v najhitrejšem tempu najprej na Peloponnes in od tam preko Krete in morja, v kolikor je nismo uničili ali pa zajeli.

Nič manj nas ni ojučažilo, da smo od 22. junija pr. leta z našimi zavezniki v zgodovinsko edinstvenih bitkah vrgli boljševoško nevarnost več kot tisoč kilometrov preko naših meja. V istem času so naše podmornice in letalci ter pomorske sile potopile več kot 16 milijonov bruto-registrskih ton sovražnega ladjeva, jih potaplajo še nadalje in jih bodo potapljali tudi naprej. Ojučažilo me je, da nam je uspelo na vzhodu spraviti na našo širino železniško omrežje, ki je trenutno večje kot celokupno železniško omrežje Anglije. Tudi kar se tiče japonskega junaštva in tega edinstvenega pohoda, moram reči samo to, da je v naših očeh ojučajujoče. Tako sem zamogel napraviti ojučajujočim elementom, od katerih živita gospoda Churchill in Roosevelt, navesti nešteto dejanja, ki pomenijo ojučaženje za nas. Najbolj ojučajujoče za Nemčijo in njene zaveznike pa je dejstvo, da gospoda Churchill in Roosevelt delujeta v Londonu in Washingtonu, ne pa v Berlinu ali Rimu. Angleži tega sicer ne bodo verjeli, ali vendar je temu tako.

Letošnja zima na vzhodu

Moji poslanci! Može Reichstaga! Ko sem govoril zadnjič pred vami, se je spustila nad vzhodom zima, ki je v Evropi tudi v teh krajih niso doživeli že 140 let. V par dneh je padel termometer od nič stopinj na 47 stopinj izpod ničle. Kaj to pomeni, ne more izmeriti nikdo, ki tega ni sam doživel.

Štiri tedne poprej kakor je bilo predvideti, so bile vse nadaljne operacije mahoma končane. Fronta, ki se je nahajala sredi napredovanja, ni smela nazaj, še

manj pa je smela ostati na položajih, v katerih se je takrat nahajala. Sledil je radi tega umik na splošno črto, ki sega od Taganroga do jezera Ladoga. Lahko rečem, da je to operacijo lažje orisati, dočim je bila v resnici neizmerno težko izvedljiva. Bliskoviti vdor zimskega vala, kakor ga v teh krajih doživijo vsakih sto let, ni ohromel samo ljudi, temveč predvsem tudi stroje. Bili so trenutki, ko se je zdelo, da bosta oba obstala. Kdo: vidi ogromne daljine tega vzhoda, mora pri tem računati s psihološko obremenitvijo, ki je leta 1812 uničila francoske armade in ki je radi tega še danes kot spomin v stanju ohrometi dejavnost slabotnih narav. Glavno vreme borbe je prenašala vojska in z njo zavezniške tuje enote.

V tem trenutku sem smatral za mojo častno dolžnost, da povežem svoje ime z usodo armade. Kot vojak se čutim tako odgovornega za vodstvo te borbe, da bi bil smatral za nekaj nevzdržnega, ako v tej najtežji uri ne bi bil stopil s celo osebo pred to, kar je Previdnost dozdevno hotela z nami storiti.

Naši hrabri vojaki

Da nam je uspelo premagati grozečo katastrofo, se je zahvaliti v prvi in izključni vrsti hrabrosti, zvestobi in nečloveški pripravljenosti do trpljenja naših pridnih vojakov. Oni so mi omogočili držati fronto, proti kateri je nato začel napor metati hekatombe ljudi. Več mesecev je butalo vedno novih, jedva izšolanih mas iz notranje Azije ali iz Kavkaza proti našim črtam, ki smo jih zlasti ponoči mogli držati edinole pri oporiščih.

Nemogoče je, pri 30, 40 ali še več stopinj mraza ležati na prostem polju brez kritja. Ako je Rus s svoje strani vključ temu prodiral med temi jedva utrjenimi naselbinami, se je zgodilo to istočasno z žrtvovanjem stotisočev in stotisočev ljudi. V tem času nas je najbolj težilo vprašanje dovoza. Niti nemški človek, niti nemški tank in žal tudi ne naše nemške lokomotive niso bili pripravljeni na tako hudi mraz, kakor nas je bil napadel. In vendar je zaviselo biti ali ne biti armad od vzdrževanja našega dovoza.

Razumeli boste in sigurno tudi pritrdili, da sem v tem in onem slučaju brezobzirno in trdo zagrabil, da bi z najkruतेjšo odločnostjo premagal usodo, ki bi nas bila sicer morda premagala. Moji gospodje poslanci! Ko je leta 1812 napoleonska armada izvedla svoj umik pred Moskvo ter bila končno razbita, je bil najhujši mraz nekako 25 stopinj pod ničlo. V tem letu pa je bila najnižja stopnja zime, ki smo jo merili na nekem mestu vzhodne fronte, točno 52 stopinj pod ničlo.

Najvišja pohvala pehoti

Če zavzamem skupno stališče napram storitvam čet, potem morem le reči, da so vsi storili svojo najvišjo dolžnost. Sigurno pa koraka na čelu zopet nemška infanterija. Tisoče kilometrov korakanja je imela za seboj, vedno je ležala v napadih in tako je padla skoro preko noči v zimo, ki je v tej obliki niti ni slutila, še manj pa kedar koli doživela.

Mi vsi poznamo ohromujoče dejstvo mraza. Mraz deluje uspavajoče in ubija človeka brez bolečin. Da nam je bila v kritičnih tednih prihranjena ta usoda, se imamo zahvaliti nadčloveški storitveni sposobnosti in volji ne samo teh vojakov, temveč pred vsem podčastnikov, častnikov in tistih generalov, ki so v spoznanju grozeče nevarnosti tvegali lastno življenje ter zvarili tisto zakleto skupnost, ki je pač

najboljše, kar je nemški vojak kedarkoli posedoval.

Ko govorim o tej infanteriji, bi danes prvič tudi posebej hotel omeniti vedno isto in vzgledno hrabroster ter trdoto mojih pridnih 44-divizij in 44-polijskih enot.

Ze v naprej sem jih videl kot neomajno četo, poslušno, zvesto in hrabro v vojni, kakor je prisegla v miru. V vrstah te infanterije pa se je boril ravno tako vojak v tanku, lovec tankov, pionir, kanonir, poročevalski vojak in kolonski vozač. Vsi so zaslužili zahvalo domovine.

Letalstvo je tem pridnim vojakom vedno znova pomagalo, in sicer ne samo z junaškimi lovci, bojnimi letalci, izvidniki, opazovalci in transportnimi letalci, temveč tudi tam, kjer je bilo treba s protiletalskimi in letalskimi bataljoni ščititi na zemlji vzletišča in posebno ogrožene frontne odseke. Stavbne čete organizacije Todt ter standarte Speer so v najhujšem mrazu pomagale odstranjevati zapreke po žilah prometa ter jih — če je bilo treba — braniti tudi z lastno krvjo pred partizani.

Može delovne službe so se borili izmenoma z lopato in tudi s puško. Nadčloveške so bile zahteve, stavljene na sanitetna častnike in podčastnike, nosilce bolnikov, strežnike in zlasti sestre Nemškega Rdečega Kriza in NSV. Železniški pionirji so dogotavljali vedno nove proge, mostove in prehode v času, ko je bilo jeklo tako togo, da se je zdelo, da bodo tračnice popokale pod kolesi vozil. V preutrujenosti je vlakospremno in ranžirno osobe skušalo pomagati vojakom na fronti. Bili so dnevi, ko je včasih vse zaviselo od posameznih prog in vlakov. Da se je vse to zmoglo, se imamo zahvaliti smrtni hrabrosti in odločnosti nešteto brezmernih junakov, ki bodo kot nemljivo dejanje slave živeli v zgodovini našega naroda.

Bojni tovariši Nemčije

Bila bi velika krivica, ako se danes ne bi spomnil tudi tistih, ki so z nami delili isto boč. O naših finskih tovariših ni treba govoriti. V tej borbi so tako odlični in predvsem tako izkušeni, da smejo veljati le za vzgled. Pokazali so zlasti svoj veliki mir napram vdirajočim ruskim edimicam. Spremaj so sklenili svoje vrste, nato pa so pričeli z uničevanjem boljševočkov, ki so operirali za njihovimi hrbiti. Če pričnem samo pri severu, se moram spomniti vojakov neke divizije, ki je prišla iz juga Evrope. Ta divizija je ob jezeru Ilmen prestala vse to, kar smo morali zahtevati od lastnih ljudi. Če se bo španska divizija nekoč vrnila v svojo domovino, bomo njej in njenemu hrabremu generalu izstavili spričevalo o zvestobi in hrabrosti do smrti.

Isto vrednotenje so si zaslužili tudi vsi drugi odredi madžarskih, slovaških in hrvatskih zaveznikov. V največji hrabrosti in zanesljivosti so izpolnili svojo nalogo. Tri italijanske divizije so skozi vso zimo kljub mrazu, ki je bil za njih posebno bolesten, ostale tam, kjer so se nahajale. Z njihovo hrabrostjo se je izjalovil pri njih sleherni ruski vdor. Isto velja glede hrabrih vojakov zavezniške romunske armade pod poveljstvom njihovega maršala Antonesca. Sploh pa se je pokazala na vsej fronti stopitev različnih evropskih narodov napram skupnemu smrtnemu sovražniku. To se ne tiče samo germanskih prostovoljcev v 44-odredih, temveč tudi belgijskih in francoskih članov skupnega udejstvovanja. Celo Litvanci, Letonci in Estonci ter Ukrajinci in Tartari so se udeleževali bojev proti boljševoškemu svetovnemu sovražniku.

PK-Kriegsbericht Springmann (Sch)

Panzer zieht das Geschütz aus dem Schlamm. Ein Gespann unserer Gebirgsjäger war bis an die Achsen im Schlamm versackt und konnte nur durch einen zu Hilfe herbeigehten Panzer herausgezogen werden

Zahvala domovini

Tudi letalci naših zaveznikov od Fincev do italijanskih lovcev so prizadejali sovražniku težke izgube. Pri teh ogromnih zgodovinskih uspehih mi je bilo treba samo v posameznih slučajih poseči vmes. Samo tam, kjer so se potrgali živci, kjer je odpovedala poslušnost, ali pa je nastopila pomanjkljiva zavest dolžnosti, sem izdal trde odloke, in sicer na osnovi suverenega prava, ki sem ga po mojem verovanju prejel od nemškega naroda. Da me je v tej borbi podpirala domovina, se zahvaljujem tu ne le v svojem lastnem imenu, temveč pred vsem v imenu naših vojakov.

Navdaja me velik ponos in globoka zadovoljnost, da se očituje vedno bolj in bolj vzgoja našega naroda po nacional-socializmu. Čeprav ima stranka sama največjo maso svojih pristašev in voditeljev na fronti, milijonov mož politične organizacije, SA, NSKK itd., ki vršijo svojo dolžnost kot vojaki, je v njenem vodstvu resnično vzgledna. Ne samo težkočam polni domovini pomaga stranka s svojimi organizacijami, delovno fronto in NSV, temveč tudi vojakom na fronti.

Premagali smo usodo

Moj oklic k darovanju volnenih stvari in kožuhovine je omogočil v najkrajšem času — zvezan z raznimi organizatornimi izboljšanimi dovoza — da smo dali četam toplejšo opremo, kakor se je to zgodilo poprej. Naj nas navdaja — to izpovedujem v tem trenutku zlasti za naše vojake — vse skupaj ponosni občutek: Premagali smo usodo, ki je zlomila drugega pred 130 leti. Preizkušnja, ki jo je prinesla ta zima fronti in domovini, pa naj bo nauk za nas vse. Čisto organizatorično sem izdal ukrepe, ki so potrebni, da se ponovitev takega zasilnega stanja prepreči. Nemške državne železnice bodo v bodoči zimi, kjerkoli nas bo ista našla, izvršile svojo nalogo boljše kot v zadnji zimi. Od lokomotiv do tankov, traktorjev, vlačilcev do tovornih avtomobilov bo armada na vzhodu boljše opremljena. Za posameznega moža pa ne bo tudi v slučaju, da bi se taka naravna katastrofa ponovila, izkušnje in dela nastal sličen slučaj, kakršnega smo doživeli. Da sem se odločil, storiti vse, da bi rešil te naloge, o tem pač — moji zvesti sobojavniki — ne bodo dvomili.

Danes obstojajo

samo dolžnosti

K temu pričakujem vsekakor sledeče: da mi da narod pravico, povsod tam, kjer ne stoji brezpogojno v službi višje naloge, ko gre za biti ali ne biti, kjer ne poslušajo in ne delajo, poseči osebno in temu primerno postopati. Fronta in domovina, transport, uprava in pravosodje imajo služiti samo eni in isti ideji: izvojevanju zmage. V tem času se ne more nikdo sklicevati na svoje pridobljene pravice, temveč mora vsakdo vedeti, da obstojalo danes samo dolžnosti. Radi tega prosim nemški Reichstag za izrecno potrdilo, da posedujem zakonito pravo, prisiliti vsakogar k izpolnjevanju njegovih dolžnosti, oziroma tistega, ki svojih dolžnosti po mojem mnenju in po vestni uvidnosti ne izpolnjuje, obsoditi k prosti kasaciji, ali pa ga odstraniti iz urada ali pozicije, brez ozira na to, kdo da je in kake pridobljene pravice poseduje. In to ravno radi tega, ker je med milijoni poštenih samo par malih izjem. Nad vsemi pravicami tudi teh izjem stoji danes samo skupna dolžnost.

Zato me ne zanima, ali je možno v sedanjem času in v vsakem slučaju dati uradnikom ali nastavljenecem v vsakem posameznem slučaju dopust. Prepovedujem si tudi, da bi se ta dopust, ki ga ni mogoče dati, zaračunal za poznejše čase. Če bi sploh imel kdo pravico, zahtevati dopust, bi bil to v prvi vrsti samo naš frontni bojevnik in v drugi vrsti delavec ali delavka za fronto. In če že več mesecev nisem mogel dati na fronti v vzhodu dopusta, mi naj nikdo ne pride doma z »dobro pridobljeno pravico« na dopust v kakem uradu. To odkloniti sem upravičen, ker — kar tem osebnostim morda ni znano — vse od leta 1933 še nisem porabil treh prostih dni za sebe kot dopust. Prav tako pričakujem, da bo nemško pravosodje razumelo, da ni narod radi njega tu, temveč ono radi naroda. To se pravi: svet se ne sme porušiti — svet, v katerem je vključena tudi Nemčija — da bi živel formalno pravo, temveč Nemčija mora živeti brez ozira na ugovore formalnih mnenj pravosodja. Nimam nikakega razumevanja za to, da zločinca, ki se je oženil leta 1937, in ki je svojo ženo tako dolgo pretepal, da je končno znorela in umrla za posledicami zadnjih udarcev, obsodijo na pet let težke ječe v trenutku, ko mora

umirati na desetisoče dobrih nemških mož, da bi prihranili domovini uničenje po boljševizmu ter tako zaščitili svoje žene in otroke. V teh slučajih bom odslej posegel vmes ter odstavil sodnika, ki ne bi hotel razumeti klica ure. Kar je storil in žrtvoval nemški vojak, delavec, kmet in žena v mestih in na deželi, kar žrtvuje srednji sloj eni sami misli na zmago, zahteva kongenialno vpostavitve tudi pri tistih, ki jih je poklical sam narod v zaščito njegovih interesov. V tej dobi ne poznam samoljubnih pojavov z dobro priborjenimi pravicami, vsi smo le poslušni sluge interesov našega naroda.

„Silne grožnje“ naših nasprotnikov

Moji poslanci! Može Reichstag! Ogromna zimska bitka je za nami. Prišla bo zopet ura, ko se bodo fronte dvignile iz svoje otpnelosti in potem naj zgodovina odloči, kdo je v tej zimi zmagal: ali napadalec, ki je svojo maso ljudstva idiotično žrtvoval, ali branilec, ki je enostavno držal svoje postojanke. V teh tednih čitam neprestano o silnih grožnjah naših nasprotnikov. Vi veste, da smatram svojo nalogo preveč sveto in resno, da bi kedarkoli postal lahkomišeln. Kar je v človeški moči, da se prepreči nevarnost, sem storil in bom storil tudi za naprej. V kolikor zadostijo naše priprave za premagovanje teh nevarnosti, bo pokazala bodočnost. Veliki vojskovodje Anglije in Zedinjenih držav me ne navdajajo z bojznijo. Generali kot Mac Arthur v mojih očeh ne posedujejo nikakih sposobnosti, kvečjemu sposobnost umikanja. Občudujem skromnost mojih nasprotnikov pri merjenju njihovih lastnih uspehov in osebnosti.

Svarilo Angliji

Ako bi se uveljavila v Angliji misel, nadaljevati letalsko vojno proti civilnemu prebivalstvu z novimi sredstvi, ugotavljam že sedaj pred celim svetom sledeče:

Gospod Churchill je pričel maja 1940 s to vojno. Štiri mesece sem svaril in čakal. Prišel je čas, ko sem bil prisiljen delovati. Nato je človek, ki je odgovoren za to vrsto borbe, pričel jadikovati. Tudi sedaj moje čakanje ni slabost. Naj ta mož ne jadikuje, če se bom smatral prisiljenega, dati odgovor, ki bo prinesel mnogo gorja njegovemu lastnemu narodu. Odslej bom povnel udarec za udarcem, dokler ta zločinec ne bo padel in dokler se njegova zgradba ne bo zrušila.

Z najjačjim zaupanjem v bodočnost

Ako gledam na svet, ki ga predstavljam, in na moze, s katerimi sem srečno v prijateljstvu ali zavezništvu, ako gledam nadalje na moje politične voditelje v Reichu, na moje Reichsleiterje, Gauleiterje, Reichsstatthalterje, Generalgouverneurje, Reichskommissarje, na moje ministre, na mojega Reichsmarschalla, na Feldmarschalle, Admirale, Generaloberste in številne druge frontne voditelje, gledam z najjačjim zaupanjem v bodočnost, v kateri ne bodo delali zgodovine bajaci, nego može. Borba na vzhodu se bo nadaljevala. Po boljševiškem kolosu bomo tako dolgo tolkli, dokler ne bo razbit. Proti Angliji sami pa se zaenkrat najbolj uveljavlja podmorniško orožje. Gospod Churchill je že v jeseni 1939, ko je dnevno potopil približno deset podmornic, zagotavljal angleškemu narodu, da je premagal podmorniško nevarnost. Danes mu zagotavljam, da bo še prej ta nevarnost prema-

gala njega samega. Že na drugem mestu sem izjavil, da je bila ohromitev nemškega podmorniškega delovanja v lanskem letu pripisati izključno stremljenju, da bi se izognil tudi najmanjšemu povodu za konflikt z Ameriko. To pa ni mnilo predsednika USA, ki so ga gonili njegovi židovski delodajalci, da je poskušal uveljavljati vedno nove ukrepe, ki naj bi nemško vojskovanje zožili. S sredstvom deklaracije proti mednarodnemu pravu pa naj bi se nam onemogočilo podmorniško vojskovanje. Za nas je bila odrešitev, ko se je bratbi japonski narod odločil, odgovoriti ne nesramne provokacije tega blazneža tako, kakor je edinole mogoče kaj takega zagovarjati pred lastnim narodom in pred zgodovino.

Naše podmornice delijo vedno hujše udarce

Tako je bil ocean končno osvobojen v najširšem pomenu besede za nemško podmorniško orožje. Ako besediči angleško-ameriški tisk vsak teden po novih iznajdbah, ki bodo prinesle uničenje podmornic, je to taka novost, kakor narobe ni nič drugega, da se nemške in zavezniške podmornice ter njih orožje od leta do leta izboljšujejo. Kar je nemška mornarica kljub svoji številni šibkosti storila, prekaša zdaleka vse to, kar je mnogo večja nemška mornarica storila v svetovni vojni. Kako delujejo naše podmornice, se bo vsak mesec bolj in bolj izkazalo. Napram Churchillovi trditve v jeseni 1939 o koncu nemških podmornic mu lahko zagotavljam, da raste število nemških podmornic po trdem ritmu od meseca do meseca in da so danes že prekosile najvišje število nemških podmornic v svetovni vojni.

Nemčija - Italija - Japonska

Ako je italijansko-nemško sodelovanje v Sredozemskem morju dovedlo do vedno tesnejšega tovarištva in rastočih uspehov, bo sodelovanje Nemčije z Italijo, Japonsko in ostalimi zavezniki rodilo tudi na drugih bojiščih velike uspehe. Da je bila provokacija Japonske za vstop v to vojno najneumnejše dejanje naših nasprotnikov, je dokazala junaška borba tega naroda že v par mesecih. Ne vem, če je še danes siehni Anglež trdno prepričan, da so bile politične metode Churchilla in Roosevelta pravilne in da li bi mogel vložek v tej borbi kedarkoli odgovarjati možnemu dobitku.

Anglija bo izgubila

Mi Nemci imamo v tej borbi za biti ali ne biti vse pridobiti. Izguba te vojne bi bila itak konec nas vseh. Notranjeazijsko barbarstvo bi se razlilo nad Evropo kakor za časa Hunov in mongolskih vdorov. Nikdo ne vé tega bolje kot nemški vojak in njegovi zavezniški tovariši, ki so na fronti spoznali bistvo boljševiške osvoboditve človeštva in ki so z lastnimi očmi videli, kako izgleda raj delavcev in kmetov v resnici. On je tudi videl, kdo je ta raj pravilno opisal: ali nacionalsocializem in fašizem, ali naši nasprotniki. Anglija pa v tej vojni ne bo ničesar pridobila, ona bo zgubila. In potem bo morda nekoč v njeni zgodovini nastopilo spoznanje, da se usode narodov in držav ne sme izročiti niti činičnim piñancem, niti umobolnikom.

V tej borbi pa bo na koncu zmagala resnica, ki je na naši strani. Da me je Previdnost izbrala v tako velikem času za vodstvo nemškega naroda, je moj edini ponos. Moje ime in moje življenje hočem

brezpogojno povezati z njegovo usodo. Vsemogočnemu pa nimam predlagati druge prošnje kakor to, da nas v bodoče kakor v pretoklosti blagoslovi ter mi pusti življenje samo tako dolgo, kakor je v njegovih očeh to potrebno za usodno borbo nemškega naroda. Večje slave ne more biti kot je čast, biti v težkih časih voditelj naroda in s tem nosilec odgovornosti. Jaz sam pa ne morem čutiti večje sreče kot je zavest, da je ta narod moje nemško ljudstvo.

Ko je Führer končal svoj govor, so nastali bučni Heil-klici, ki so veljali Adolf Hitlerju kot govorniku vsega ljudstva.

Nato je povzel besedo Reichstagspräsident in Reichsmarschall Hermann Göring, ki je izvajal sledeče:

»Moj Führer, može nemškega Reichstaga! Zopet seja Reichstaga! Pomen vpkliča Reichstaga je postal že historičen. Ako primerjamo te seje nemškega Reichstaga s sejami angleške spodnje zbornice, bo vsakdo jasno razumel, kako velike so stvari, o katerih se govori tukaj in s kakšnimi frazami in lažmi poskuša tamkaj v tajnih sejah stari parlamentarni taktik odpravljati nezaupanje svojega naroda.

Naše seje Reichstaga so zgodovinski mejniki v razvoju našega naroda. Vsakokrat ob zaključku ene epohe ter ob pričetku novih dogodkov je dal Führer nemškemu ljudstvu poročilo, kakor pač silnejše ni moglo biti. Če pomislimo na sejo po uničenju Poljske, na sejo Reichstaga po velikih dogokih na zapadu ter na sejo po sledečih velikih zmagah, je današnja seja in Führerjevo poročilo po poteku te strašne zime pač najpomembnejše. Kar je za nami, je Führer povedal v edinstvenih izvajanjih nemškemu narodu. V tej zimi so se stopnjevale naravne sile k strašni nevarnosti. Nemški narod je to slutil in občutil. Toda večje kot nevarnost sama je bilo zaupanje naroda, da bo Führer premagal tudi to usodo.

Težka je bila zima za narod, še težja zunaj za naše čete. Nemški narod pa je vedel, da mora vzeti vse na sebe, da bi ustvaril predpogoje za zmago na fronti. Držanje našega naroda v notranjosti je radi tega odgovarjalo držanju naših borcev. Fronta in domovina, predvsem pa fronta sama, sta prejeli pravkar priznanje in zahvalo Führerja na način, ki ga lepše ni mogoče izraziti.

Pravi zmagovalec

v zimski bitki

Ako je Führer sedaj izrazil svoje najvišje priznanje četam, da so premagale to nevarnost, se zaveda tudi narod, komur se ima zahvaliti predvsem za zmago nad to nevarnostjo.

Se nikdar se nista obračala ljubezen in zahvala vsega nemškega naroda pa tudi vojakov zunaj na fronti Führerju močnejše in silnejše kot v teh časih. Čeprav ni vsakdo videl in mogel videti, kako je Führer krotil tako težko usodo, smo mi njegovi sotrudniki, doživeli to tem jačje in zato lahko rečemo: Ako danes stoji fronta na vzhodu in ako danes zopet lahko prehajamo k močnim napadom, je ta čudež poleg hrabrosti čet pripisati edinole zaslugam našega Führerja.

Ko je Führer ukrotil usodo, lahko rečem, kakor velika in potrebna je bila duševna moč, da je mogel prestati dneвне hude vesti, zapovedovati vedno nove ukrepe, posegati vedno v dogajanje ter iz moči lastne duše izžarevati novo moč za fronto. Bili so dnevi, ko je bila sila elementov tako velika, da je že izgledalo, da ne bo nikakega izhoda kljub največji

PK-Zeichnung Hans Kugel (1941)

Deutsche Jäger im Kampf mit britischem U-Boot im Mittelmeer. Wie der OKW-Bericht kürzlich bekanntgab, griffen deutsche Jäger im Mittelmeer erfolgreich britische U-Boote an und vernichteten sie. Der von den U-Booten gesicherte Handelsdampfer wurde dabei in Brand geschossen. Hier schildert unser Frontzeichner den Angriff eines Jägers auf ein britisches U-Boot.

hrabrosti. In zopet je bil Führer, ki je posegel vmes z močno roko. In če je uspelo, spraviti čete na mesta vdorov, ki se jih je moralo zapreti, je bilo to zahvaljevati njegovi odločnosti.

Če je Führer poprej dejal, da ni imel od leta 1933 niti treh skupnih dni dopusta, se zaveda narod, da naš Führer še sploh ni imel dopusta in da ga tudi ne more imeti, ker je vedno in povsod povezan z usodo naroda. Mi vemo, da je to, kar je moral Führer prestati v tej zimi, presevalo človeške moči. Samo veličina njegove osebnosti in njegovega značaja je mogla vse to premagati.

Zaupanje vojske in zaupanje naroda, ki je že vedno veljalo Führerju, se je v tem ogromnem trenju, če je sploh možno, še nadalje poglobilo. Ljudstvo in vojska si štejeta v čast, dati Führerju vse, kar potrebuje za rešitev svoje naloge. Narod pozna modrost, pravičnost, dobrotljivost in veličino, pred vsem pa genij Führerjev. Ker je o tem prepričan, čuti v sebi dolžnost, stati vedno ob Führerjevi strani.

Sklep Reichstaga

Može Reichstaga kot poslance naroda pa pozivam sedaj, da mi potrdijo sledečo ugotovitev:

»Nobenega dvoma ne more biti, da mora Führer v sedanji dobi vojne, ko stoji nemški narod v borbi za biti ali ne biti, posedovati zahtevano pravico, storiti vse, kar služi ali prispeva k izvojevanju zmage. Führer mora radi tega, ne da bi bil vezan na obstoječe pravne predpise, biti vsakokrat v stanju, da v svoji lastnosti kot Führer naroda, kot najvišji poveljnik vojske, kot šef vlade in najvišji imejtelj eksekutivne oblasti, kot najvišji sodnik in kot Führer stranke lahko, če treba, vsakega Nemca, bodisi da je navaden vojak, ali častnik, uradnik ali sodnik, vodilni ali služni funkcionar stranke, delavec ali na-

Bombe na Bath, Norwich in York

Nemško maščevanje za nečloveške angleške bombne napade na stanovanjska predmestja in kulturne spomenike v Nemčiji - Potapljanje sovražnega ladjevja se nadaljuje

Odkar je dal vojni zločinec Winston Churchill svojim letalcem povelje za ponovno bombardiranje stanovanjskih predmestij nemških mest in kulturnih spomenikov, se je vsled nemških protiakrepov poostrišlo tudi bombardiranje nemških mest. Führer je že v svojem govoru v nedeljo posvaril Churchilla in njegove pomagače, naj se ne igrajo z ognjem, ker bo nemško letalstvo povrnilo sleherni udarec, ki ga prizadevajo Angleži skrajno nevojaško samo nemškemu civilnemu prebivalstvu. Nemško letalstvo je radi tega pričetkom tedna zmetalo na tisoče eksplozivnih in zažigalnih bomb na mesta Bath, Norwich in York. O učinkih teh napadov poročamo v vrstnem redu poteka operacij proti Angliji na nižjem mestu.

Po poročilu, ki ga je objavilo nemško vrhovno poveljstvo pretekli četrtek, so bojna letala uspešno bombardirala neko tovarno smodnika v južni Angliji. V Kanalu je prišlo v noči na 22. aprila do spopada med nemškimi vodnimi ladjami in angleškimi hitrimi čolni. Več hitrih čolnov je bilo poškodovanih. Južno od Boulogne-a so v isti noči trčili nemški minolovci z angleškimi hitrimi čolni, od katerih je bil eden potopljen, dva pa poškodovana, nakar so ostali zbežali. Angleži so na nekem osamljenem mestu izkrcali malo patroljo, ki so jo nemški vojaki takoj napadli. S krvavimi izgubami so se Angleži umaknili s celine.

V Sredozemskem morju so nemške podmornice po petkovem poročilu potopile iz angleške spremeljave dva transportnika s 13 000 tonami in tri obalne jadrnice. Ob ameriški vzhodni obali ter v Karibijskem morju so nemške podmornice potopile šest sovražnih trgovskih ladij s skupno 35 000 to-

stavljenec, z vsemi sredstvi prisilil k izpolnjevanju njegovih dolžnosti. Führer zamore pri kršitvi teh dolžnosti po vestni presoji brez ozira na takozvane pridobljene pravice dotičnega primerno kaznovati ter ga brez predpisanega postopanja odstraniti iz njegovega urada, položaja in pozicije.

Da je temu tako, vas prosim kot poslanca nemškega ljudstva, da vstanete raz svojih sedežev ter to Führerju izrecno potrdite. (Poslanci so se v tem trenutku dvignili raz svojih sedežev.)

Ugotavljam, da je Reichstag pravice, ki jih je Führer zahteval v svojem današnjem govoru, enodušno potrdil in po mojem predlogu sklenil.

Moj Führer! Zaupanje in ljubezen našega naroda do vas nimata mej. Moj Führer! Sedaj, ko ste premagali v tej najtežji vseh zim to našo usodo, stoji nemški narod in njegova vojska še trdneje pred vami, pripravljena, nadaljevati borbo po vašim vodstvom ter vzeti vse težave na sebe. Nemški delavec v oborožitvi, mož in žena na deželi, vsakdo bo storil kar

nam. Tik pred neko severoameriško luko je nemška podmornica napadla vlačilca s tremi čolni ter jih je vse skupaj potopila.

Od 11. do 20. aprila so izgubili Angleži 161 letal, od teh pa 46 nad Sredozemskim morjem ter nad Severno Afriko. Nemško letalstvo je v istem času izgubilo 25 lastnih letal.

Nemška letala so po poročilu s pretekle nedelje bombardirala angleško vletišče v Suez. Malta je bila ves pretekli teden po dnevu in po noči v ognju nemških in italijanskih bomb. Pred otokom Wight so nemški letalci potopili tri angleške trgovske ladje s skupno 10 000 tonami. Nad Kanalom se je vršila zračna borba, v kateri so Nemci sestrelili 19 Angležev.

V teku maščevanja za angleške napade na nemško civilno prebivalstvo so močni letalski odredi v noči na 26. t. m. z uničujočim učinkom bombardirali angleško mesto Bath. Nočni napad je veljal vojaškim napravam škotske obali.

Angleški bombniki so v noči na 26. t. m. ponovno napadli Rostock ter bombardirali skoro izključno stari del mesta. Civilno prebivalstvo je imelo številne izgube. Uničeno je bilo mnogo dragocenih kulturnih spomenikov in socialnih naprav. Devet angleških letal je bilo sestreljenih. V noči

Operacije na vzhodni fronti

V preteklem tednu na vzhodni fronti ni bilo kakih posebnih operacij velikega sloga. Slo je za intenzivno lokalno napadanje in protinapadanje, ki je prinašalo boljše krvave izgube. Razmehčana tla in poplave, ki so nastale vsled topitve ogromnih mas

največ, da bi vam dobavil orožje, ki ga potrebujete, oziroma da zagotovi nemškemu ljudstvu prehrano in s tem podlago za borbo. Vojska pričakuje vaših nadaljnjih povelj. Borci zunaj jedva pričakujejo v svoji bojevitosti, sproščeni zaprek elementov, da bodo udarili po nasprotniku ter dokazali nadmoč našega orožja, naše bojevitosti in našega vodstva.

Močnejše in trše kot poprej bodo vojska, mornarica i letalstvo sledili genialnemu in junaškemu vodstvu najvišjega poveljnika v svetem prepričanju, da bo ta napad največja zmaga, zmaga, ki bo dovedla Nemčijo do veličine, ki je podana po edinstveni osebnosti našega Führerja.

Naš Führer in najvišji poveljnik: Sieg-Heil, Sieg-Heil, Sieg-Heil!

Nato so poslanci stoji odpeli obe himni nemškega naroda. Führer je prijazno pozdravljala na vse strani ter je na to zapustil s svojimi spremljevalci sejno dvorano Reichstaga. Par minut pozneje je zašumelo po ulicah v pozdrav Führerja, kateremu so Berlinčani priredili na voznji k pisarni Reicha navdušene manifestacije.

na 27. t. m. so močni nemški letalski odredi ponovno bombardirali mesto Bath. Angleški bombniki pa so v isti noči nadaljevali svoje teroristične napade na mesto Rostock, kjer je imelo civilno prebivalstvo nove izgube. V Bathu so nastali veliki požari. V noči na 28. t. m. so močni nemški letalski odredi maščevalno bombardirali mesto Norwich s tisoči zažigalnih in eksplozivnih bomb. Angleški bombniki so v isti noči napadli nevojaške cilje v Kölnu. Civilno prebivalstvo je beležilo izgube. Stanovanjske hiše, cerkva in bolnišnice so bile deloma porušene ali poškodovane. 12 napadalcev je bilo sestreljenih, prafako več angleških bombnikov nad norveško obalo. Tako je izgubilo angleško letalstvo 27. t. m. in pri napadih nad zasedenem ozemljem in Nemčijo najmanj 38 letal.

V Severni Afriki je bil pri Mechilija odbit angleški napad. Letalski napadi so veljali Tobruku in Aleksandriji. Nemški letalci so bombardirali ladjedelnice na otoku Wight ter sestrelili nad Kanalom iz jačjih angleških lovskih skupin šest letal. V noči na 29. t. m. je bil v svrhu maščevanja izveden velik letalski napad na angleško mesto York. Veliki in mali požari ter eksplozije so pokazali učinek nemškega napada. V isti noči so Angleži napadli Kiel. Stanovanjske hiše, bolnišnice in kulturni spomeniki so postali žrtve angleških bomb. Civilno prebivalstvo je imelo žrtve. Enajst napadalcev je bilo pri tem zbitih, tri druge je sovražnik izgubil nad norveško obalo.

snega, še vedno uplivajo na celotno vojskovanje.

Pretekli četrtek so nemške čete izvedle več uspešnih sunkov. V srednjem in severnem odseku fronte so se izjavili sovražni lokalni napadi. Nemški bojni letalci so izvedli v noči na 23. t. m. velenapad na neko orožarno v Stalingradu ter so povzročili velike eksplozije in požare. Uspešen napad so nadalje izvedli na pristanišče Murmansk. V Kareliji so Finci odbili v desetdnevni boj na fronti Swir 150 napadov. Boljševiki so na tem odseku imeli 14 000 mrtvih.

Na južnem delu vzhodne fronte so izvedli Nemci celo vrsto zelo uspešnih napadov. Na severnem odseku fronte ob Volnovu je bila neka boljševiška skupina po večdnevni bojih uničena. Bojni letalci so zopet napadli Murmansk ter poškodovali neko trgovsko ladjo. Pri čiščenju ozadja so madžarske skupine uničile neko močno oboroženo boljševiško tolpo. Po poročilu s pretekle nedelje so nemška letala bombardirala vojno-važne naprave v Leningradu in Novorosijsku ter na kavkaški obali.

Sovjeti so izgubili v času od 11. do 25. aprila 312 letal. 214 jih je bilo zbitih v letalskih bojih, 35 jih je pobrala

profiletalska artilerija, ostanek je bil uničen na tleh. V istem času je nemško letalstvo izgubilo 36 lastnih letal.

Po poročilu, izdanem pretekli ponedeljek, so bili izvedeni na vzhodni fronti nekateri lokalni napadi. Sovražni sunki in napadi so bili povsod odbiti. V Laplandiji so nemške in finske čete odbile v trdih obrambnih bojih več boljševiskih napadov. Sovražnik je imel krvave izgube. Več sovražnih tankov je bilo uničenih. Nad Murmanskom so nemški lovci v letalskih bojih zbilj devet sovražnih letal brez lastnih izgub.

Torek je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo, da so rodili na srednjem in severnem odseku fronte lastni nemški napadi lepe uspehe. Na posameznih točkah so bili močnejši sovražni napadi odbiti v znamenju velikih izgub sovražnika. Samo na enem mestu je bilo uničenih 13 tankov. Bojna letala so medtem uspešno bombardirala sovražne ladje v Leningradu in ob obali Azovskega morja. Na fronti ob Lednem morju je bilo pet sovjetskih bombnikov, ki so napadli neko nemško vzletišče, popolnoma uničenih. Sestreljeni so bili razen tega še trije lovci tipa Hurricane.

V Črnem in Azovskem morju so bili izvedeni uspešni bombni napadi na pristanišča in ladje sovjetov. V srednjem odseku fronte je sovražnik po poročilu z dne 29. t. m. mestoma ponavljal svoje brezuspešne napade.

Churchillova zločinska metoda

V zadnjem času so angleški letalci, kakor je bilo že sporočeno z nemške uradne strani, metali svoje bombe na nevojaške cilje, pri čemer so zlasti z nalado bombardirali stanovanjska predmestja in kulturne spomenike. V Lübecku so bombe razrušile zgodovinsko nenadomestljive cerkvene stavbe. Kakor je razvidno iz nemškega vojnega poročila z dne 29. aprila, so razrušili Angleži poleg stanovanjskih hiš take kulturne spomenike tudi v Kielu. Nemško letalstvo je že odgovorilo na nekulturno postopanje Angležev ter so padale nemške bombe na mesta Bath in York.

Budimpeštanski tisk obsoja angleške napade na nemške kulturne spomenike. Tako ugotavlja »Pester Lloyd«, da so Angleži sedaj že drugič pričeli s to nečloveško metodo borbe in da so vredni boljševiskih zaveznikov. Angleško vojno vodstvo nosi odgovornost za tako vojskovanje pred civiliziranim človeštvom. Skupna vojna Angležev in boljševiskov zamore roditi le barbarstvo. V interesu zapadne civilizacije je torej, da zgineta Churchill in boljševiskem prej, preden bi mogla uničiti civilizacijo.

Kodanjski list »Faedrelandet« piše pod naslovom »Leteči teror« med drugim, da potrebujejo v Angliji snov za časopise. Zato bombardirajo An-

GOSPODARSTVO

Po mrazu povzročena škoda na vinskih trtah

Piše: Ing. Rudolf Reiter

Nikdo si ni mislil, da se bo zima 1941/42 razvila v izrecno polarno zimo. Saj smo v zimi 1939/40 zaznamovali slične temperature, razen tega je znano, da nastopajo tako hude zime po daljših časovnih razdobjih.

Predno se dotaknem škode, bom popisal potek zime. Kakor znano, je zapadel prvi sneg že dne 23. oktobra. Že ta čas je za normalna leta prezgodaj, akoravno že večkrat tudi v tem času zapade sneg, ki ga pa navadno zamenja še lepo jesensko vreme. Lansko leto je pa temperatura že koncem oktobra in sicer dne 28. 10. zdrknila na 5 stopinj, na nekaterih krajih celo na 7 stopinj. Z različnimi spremembami je ostala temperatura izpod 6 stopinj tudi v novembru in je sedemkrat celo opoldne ostala na -2 do 7 stopinj. Takšen padec temperature v mesecu novembru hudi zimi 1928/29 in 1939/40 nista poznali. Bila je to torej podaljšana zima. Tudi snežilo je zgodaj in izdatno, kar je bila sreča za vinske trte. 5. novembra je v vseh vinorodnih področjih ležalo 40 do 50 cm snega, ki se je sicer deloma stalil ter napravil prostor za novo snežno odejo.

Bistveno smo ugotovili dvakrat nizko stanje temperature in sicer 23. 1. in 3. 2. Pri tem je interesantno, da so v letih 1929 in 1940 skoraj ob istih koledarskih dneh zaznamovali tudi tako nizko temperaturo.

Letošnja najnižja temperatura je bila -35 stopinj Celzija in sicer enkrat dne

21. 1. v zapadno štajerskem vinskem področju ter dne 3. 2. ob madžarski meji. Nadalje imamo eno poročilo o 34 stopinj C, tri poročila s -33 stopinjami C, tri poročila z -32 stopinjami C, štiri poročila z -31 stopinjami C, šest poročil z -30 stopinjami C ter vsa ostala poročila z -18 do 30 stopinj C. Opaziti je, da so bile najnižje temperature v področjih, ki so bila za vinograde navadno ugodna, kakor na primer Spodnja Štajerska.

Ugotovilo se je tudi, da so bile razlike v temperaturi pri mali oddaljenosti in višinskih razlikah prav pomembne. Tako je na primer v Sausal-u pri Leibnitz-u na hribu znašala najnižja temperatura -20 stopinj, v globeli in ravninah, ki ležijo 150 do 200 metrov nižje, pa -26 do 28 stopinj C. Posebno nizke temperature so imeli v zaprtih legah.

Snega je bilo v južnih področjih (Spod. Štajerska) več kakor v severnih (okolica Graz-a). Sneg je tudi v goratih krajih Gornje Štajerske preje skopnel kakor v izrecno vinorodnih krajih, kar je zelo zavleklo vinogradna dela.

Kakor po vsaki hudi zimi, tako so tudi letos vinogradniki dobili nalog preiskati oči in diafragmo. Predložilo se nam je 166 vprašalnih pol. Poročevalci so prerezali 18.097 očes in 14.408 diafragm. Izid po sortah je sledeči:

Vrsta	Oči		Diafragma	
	zeleno rjavo v %	zeleno rjavo v %	zeleno rjavo v %	zeleno rjavo v %
Laški rizling	69	31	65	35
Silvanec	89	41	59	41
Beli burgundec	63	37	57	43
Traminec	74	26	67	33
Morillon	69	31	60	40
Šipon	43	57	46	54
Sauvignon	67	33	55	45
Beli rizling	78	22	66	34
Zlahtina	61	39	64	36
Modri burgundec	58	42	50	50
Modri Wildbacher	73	27	63	37

Izid preiskave, v kateri niso zapopadene vse vrste, je podal 65% zdravih in 35% mrtvih oči, ter 60% zdrave in 40% mrtve diafragme. Ta ugotovitev je prav za prav ugodnejša kakor se je mislilo.

Poedine številke bi se seveda lahko kritiziralo. Predvsem se ni pri vseh vrstah odrezalo enako število oči. Tudi delni rezultati so po različnih legah različni. Vse to mi je znano. Končno gre le za pregled, posameznosti in ekstremnosti niso važne.

Preiskave so dokazale, da ima beli rizling najmanj mrtvih oči. Prav dobro se je držal traminec, modri Wildbacher in laški rizling. Mraz je poškodoval najbolj šipon in modri burgundec. Škoda na očeh je v splošnem manjša kakor leta 1929 in večja kakor leta 1940.

Omeniti je še, da je snežna odeja, v kolikor je bila visoka, predstavljala dobro zaščito pred mrazom. Leta 1929 se je sneg otresel in odpadel in mraz je na lesu povzročil veliko več škodo.

Z moje strani je večkrat izraženo mnenje, da so večje nižje stoječa očesa na dobro zrelem lesu bolj izpostavljena nevarnosti ozebe kakor višje stoječa, se je tudi tokrat potrdilo.

Podčrtam našo najboljšo vrsto laški rizling. Od 776 uničenih oči je bilo 490 do 4. očesa, 286 pa od 5. do 15. očesa.

letalskega vojskovanja

gleži kulturne spomenike v Nemčiji. Angleški letalski napadi na nemške civilne cilje so znamenje slabosti. Vojaške odločitve s tem ne bodo izšlih, lahko pa je v istem smislu odgovarjati. Ta teror izhaja iz boljševiske so-le, toda Angliji z njim ne bo uspelo odvrniti nemško napadalno silo od drugih front.

Slovaški list »Gardista« se bavi z zlodeli angleških letalcev in piše: »Nemška svarila na naslov Londona, naj ne napadajo civilnega prebivalstva in stoletnih spomenikov kulture, so bila zaman. V Londonu so to tolmačili kot nemško slabost. Tako se mora sedaj vračati milo za drago. Angleški zločinec je začel to borbo, ki bo končala z angleškim porazom.«

Naroči „Štajerskega Gospodarja!“

„Gesundheit ist kein Zufall“

Tausende haben während des Krieges diesen Film gesehen und die Broschüre gleichen Namens gelesen. Sie hat ihnen gezeigt, wie wertvoll und wichtig die Zähne und ihre richtige Pflege für Gesundheit und Aufbau des ganzen Körpers sind. Die gesteigerte Nachfrage nach Zahnpflegemitteln, wie Chlorodont, ist eine Folge dieser Aufklärungsarbeit. Chlorodont wird noch immer in großen Mengen hergestellt und nur an Fachgeschäfte abgegeben. Direkte Bestellungen können nicht berücksichtigt werden. Wir bitten um Ihr Verständnis, wenn Sie Chlorodont nicht immer in Ihrem Stammgeschäft erhalten können. Gefien Sie jetzt mit Chlorodont besonders sparsam um!

× **Razširjenje krompirjevih nasadov v Holandiji.** V Holandiji so pridno na delu, da prekopajo 10.000 hektarjev travnikov, ki jih bodo nato posadili s krompirjem. Največ te zemlje leži v provincah Utrecht, Gelderland in Overijssel.

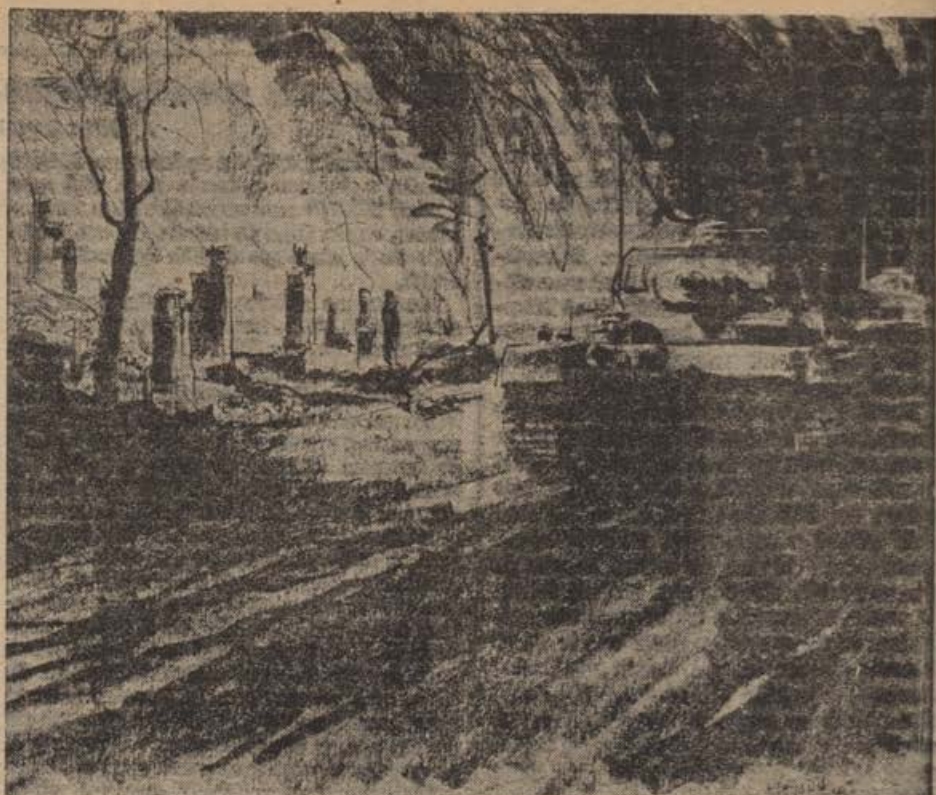
× **Zednjene države Severne Amerike so si osigurale braziljanski kavčuk.** Washington si je za bodočih 50 let osiguraval vse dobave kavčuka iz Brazilije. Velikobritanski gospodarski krogi so o tej taktiki Amerikancev precej iznenadeni.

× **O produkciji jajc v Romuniji.** Vrnitev Besarabije in Dobruže je znatno povečala romunsko perutninarstvo. Stanje romunske kokošereje znaša 21 milijonov kljunov in bi se lahko računalo na eno milijardo jajc letno. Takšna produkcija bi omogočala lep izvoz jajc. Izvoz je pa na žalost dosegel samo 3 do 5% letnega pridelka. Produkcija jajc stoji namreč na tako skromni višini, da bi se ista lahko zvišala za celih 40 do 50%. Potrebno je samo sedanje stanje kokoši izboljšati z uvozom plemensko dobre perutnine. V Romuniji znese kokoš povprečno samo 45 do 50 jajc letno, v Nemčiji držane in vzgojene pasme pa 70 do 75 komadov. Za izboljšanje tega stanja so romunski perutninarji že lansko leto iz Nemčije dobili nekaj plemenske perutnine in jajc za plemo. Letos jim je Nemčija zopet stavila kakih 500 plemenskih kokoši ter serijo modernih valilnih aparatov na razpolago. Romunska vlada namerava razen tega iz Nemčije uvoziti nekaj sodobnih valilnih aparatov, s katerimi bi naj prišli v Romunijo tudi strokovno izvežbani veščaki, ki bi v bližini Bukarešte uredili prvo vzorno vzrejalšče perutnine.

× **Vsako leto se pridelava več sladkorne pese.** Sladkorno peso bodo v Franciji gojili letos na 240.000 hektarjev zemlje, napram 140.000 hektarjem leta 1940. — Protektorat, Slovaška in Madžarska bodo letošnje nasade sladkorne pese po možnosti do neke meje povečale, na vsak način pa hočejo pridelati isto količino kakor leta 1941. — Tudi Hrvatska bo gojila letos več pese kakor doslej. V Srbiji so določili ploskev od 50.000 ter v Banatu 10.000 hektarjev za gojitev pese. Tudi Romunija bo kljub povečanju državnega ozemlja, na katerem ne primanjkuje kmetij, ki gojijo sladkorno peso, svoje njive razširila in povečala. — V Italiji bodo peso gojili na 170.000 hektarjev njiv.

× **Ukrajina bo gojila tobak.** Okrog 150.000 hektarjev veliki kompleks zemlje bodo v Ukrajini določili za gojitev in pridelovanje tobaka. Trenutno se pripravlja, da bi že letos imeli nekaj povečanega pridelka. Toplo letno podnebje Ukrajine bo omogočilo gojitev odgovarjajoče vrste tobaka in ker je rešeno tudi vprašanje semen, kakor je rešeno tudi vprašanje strokovnjakov, so izsledili v tem pogledu mnogo obetajoči.

× **Francija zbira kovine.** Francija potrebuje za industrijske svrhe 18.000 ton bakra in za kmetijstvo 10.000 ton. Slednja količina je potrebna za izdelavo 40.000 ton bakrenega sulfata za vinarstvo, ki pod normalnimi pogoji potrebuje 90.000 ton bakrenega sulfata. Dosedanji poziv za prostovoljno oddajo bakrenih predmetov je nabral samo 12.000 ton kovin s 7500 ton bakra. Da bi si država zagotovila svoje najnujnejše potrebe, je podvrgla oddaini obvezi vse pohištvene predmete, kljčke, okove, kuhinjsko opremo in posodo iz bakra, nikla in cinka, v kolikor vsebuje več kakor 30% naštetih kovin. Za odvzete predmete se bo stavilo druge na razpolago.

PK.-Zeichn.: Kriegsberichtler Schneider (Wb.)

Panzer im brennenden Dorf

UMNI KMETOVALEC

Posadimo letos kar največ krmske pese!

Še pred dobrim desetletjem je bila pri nas krmska pesa ali »rona« (iz nemškega: Runkelrübe) v našem kmetijskem gospodarstvu docela neznačnega pomena. Naša živinoreja je bila usmerjena na rejo volov, naše poljedelstvo pa je namesto okopavin (Hackfrüchte) pridelovalo oves. Toda že od časa, ko je nastopila v našem kmetijstvu kriza, ko je bilo še tako lepo spitate vole nemogoče prodati, medtem, ko se je edino še za mleko lahko iztržilo kakšne novce, se naša kmečka gospodarstva leto za letom bolj preusmerjajo v takozvana »mlečna gospodarstva« (Milchwirtschaft), pri katerih je glavni cilj čimvišja proizvodnja mleka ter tako živinoreja, kakor tudi poljedelstvo služita predvsem temu namenu.

Vzporedno z uvajanjem mlečnega gospodarstva pa leto za letom pridobiva tudi krmska pesa v našem kmetijskem gospodarstvu na svojem pomenu. Nedvomno se bo letos, v vojnem letu, ko je potreba po mleku in mlečnih izdelkih tako narasla, odločilo za pridelovanje pese v večjem obsegu tudi mnogo onih kmečkih gospodarstev, ki so vse dosedaj mislili, da je dovolj, če nasadi gospodinja par vrst krmske pese okoli zelnika ter jo izeeni s korenjem vred pokrmi prašičem.

Taki gospodarji bodo morda z glavo zmajevali, če jim povemo, da krmska pesa ni samo prašičja krma, marveč poleg sena in detelje najvažnejša krma tudi za molzne krave, a tudi za krmiljenje vseh ostalih domačih živali važna.

Vprav krmska pesa je ona rastlina, ki je nemškemu kmetijstvu, posebno pa nemški živinoreji in mlekarstvu omogočila današnjo, za naše pojme skoraj neverjetno visoko stopnjo.

Zato posvečajo nemški kmetovalci pri-

delovanju krmske pese skoraj toliko pozornosti kot pridelovanju žita, in je tudi na skoraj tolikšni površini pridelujejo.

Tudi naši kmečki gospodarji brez izjeme naj letos sejejo raje manj ovs, namesto tega pa posadijo krmsko peso. Nadalje bo ostalo mnogo praznih parcel, kjer je ozemina propadla, semena za jaro žito pa ni bilo pri roki, niti dovolj semenskega krompirja. Tudi tu bomo nasadili peso.

In še marsikje drugje. Glavna prednost krmske pese je namreč v tem, da jo lahko sejemo na grede in — enako kot zelje — pozneje presadimo, kamorkoli nam ugaja in kjer je ostal kak prostor na njivi prazen.

Pa tudi, če sejemo peso naravnost na njivo, lahko s sadikami, ki jih moramo prepipati, ker so pregoste, obsadimo vsaj še dvakrat tolikšno površino.

1. Kakšna lega in zemlja je za krmsko peso prikladna?

Krmska pesa uspeva najbolje v srednje-teški ilovnati zemlji, pa tudi peščeno-ilovnata ji ugaja. Preveč peščena, kakor tudi pretežka glinasta tla pa niso zanjo. Najbolj všeč ji je v toplejšem, a dovolj vlažnem podnebnju, medtem ko v suhih krajih in legah, pa tudi v mrzlih in mokrotnih ne uspeva.

Ker prihaja za obdelovanje pese samo vprežno orodje v poštev, ne bomo pridelovali pese v prestrmih legah, niti ne tam, kjer imoli kamenje na vsak tretji korak iz tal.

Za krmsko peso mora biti zemlja dovolj pognojena s hlevskim gnojem, po možnosti pa tudi z umetnimi gnojili, kajti pesa izčrpa iz zemlje izredno mnogo redilnih snovi. Zato pa je tudi ne smemo

pridelovati več let zaporedoma na enem in istem mestu.

Najbolje se sponaša pesa na lanskem ajdišču, pa tudi na deteljiščih. Zato jo mnogi kmetovalci sejejo na parcele, kjer so pokosili inkarnatko (laško deteljo), ali pa prvo košnjo navadne detelje.

Nadalje bomo sadili peso tudi na njive, kjer je rasel najzgodnejši krompir, na vrzeli, kjer se koruza ni ozelenila itd.

Važno je zato, da pesno seme v dovoljni količini čimprej posejemo in pridelamo dovolj sadik.

2. Vzgoja sadik in sajenje krmske pese.

Kot že omenjeno, se seje krmska pesa na dva različna načina: Kdor ima sejalni stroj, je dozdaj navadno sejal vsako leto krmsko peso naravnost na njivo, v vrste 50 do 60 cm med seboj oddaljene. Ko se je pesa nekoliko razrastla, je dal pregoste rastline prepipati, tako da so ostale v vrstah le najlepše rastline, medseboj po približno 30 do 40 cm vsaksebi.

Pri tem načinu vzgoje je šlo najmanj tri četrtine vzklilih pesnih rastlin v izgubo. Vsakemu je namreč znano, da vsebuje vsako zrno krmske pese ne le eno, marveč po 2-4 semena, od katerih more ostati na mestu le ena rastlina, druge pa moramo odstraniti.

Ker je letos za pesno seme velika stiska, ne bomo sejali krmske pese naravnost na njivo, marveč bomo pridelali sadike v sejališču, odkoder jih bomo na njivo presadili.

S tem načinom vzgoje sadik prihranimo tri četrtine semena, kajti medtem ko je pri neposredni setvi na stalno mesto potrebno 20 do 40 kg semena na 1 ha posevke, lahko obsadimo en ha veliko njivo s peso, če je posejemo 4 do 5 kg na sejališče.

Kot sejališče uporabimo parcelo z rodovitno zemljo in sončno lego. Seme spravimo v zemljo prav plitvo, komaj 2 do 4 cm globoko, zagrnemo ga samo z grabljami in potlačimo z desko.

Ko je pesa vzklila in je vsaj del sadik dosegel 10 do 15 cm višine, prepripljemo in posadimo na stalno mesto najprej te najlepše rastline. Čez par dni, ko so se nadaljnje sadike dovolj razvile, posadimo z njimi nadaljnji kos njive, obenem pa posadimo peso, kjer so se prvokrat posajene sadike posušile.

Ko je vsa njiva, kjer bomo peso gojili, na ta način obsajena, a v sejališču imamo še dovolj sadik, poiščemo prazna mesta v nasadih koruze in drugih okopavin, ter jih posadimo s peso.

Tudi med zgodnje sorte krompirja jo sadimo in sicer po izvršenem osipanju. Ko zgodnji krompir izkopljemo, zadobi pesa dovolj prostora in se do zime še imenitno razraste.

Pri presajenju pese odščipnemo nekoliko glavne korenice, listov pa ni treba prirezavati, ako sadike niso že preveč razvile. Le prav močno razvite sadike, — in ako moramo saditi peso ob suhem vremenu —, odrežemo do dve tretjini listov. Po možnosti pa sadimo peso ob vlažnem, oblačnem vremenu, najbolje pred dežjem. Če je zemlja v sejališču suha, jo moramo najprej izdatno namočiti, da se sadike lepše izrujejo. Zaboje in košare, v katerih nosimo sadike na njivo, moramo imeti pokrite z vlažnimi vrečami. Ker je sonce svežeposajenim pesnim sadikam posebno škodljivo, je posebno priporočljivo, da sadimo peso pod večer.

Na njivi sadimo peso v vrste, začrtane z razčrtalnikom, ali pa ob vrvcih. Vsekakor naj znaša razdalja vrst okoli 60 cm, da bo mogoče okopavati peso z okopal-

nikom. V vrstah sadimo peso v razdalji 25 do 30 cm.

3. Kakšne sorte pese bomo sadili?

Ker je letos za pesno seme hudo, mnogo izbirati niti ne moremo. Ako pa je mogoče, kupimo pesno seme več različnih sort! Zakaj? Razne sorte vsebujejo namreč različno mnogo vode in različno mnogo redilnih snovi. Tako je n. pr. »ekendorfska« pesa, ki je pri nas najbolj razširjena in ki daje največje pridelke, zelo vodena. Zaradi tega se ne drži celo zimo, marveč začne proti pomladi rada gniti. Nasprotno n. pr. »mamut« pesa ne da toliko pridelka po teži, toda ta sorta vsebuje manjši odstotek vode, pač pa več redilnih snovi, zato je bolj trpežna in se ohrani vso zimo. Značilno je, da se razraščajo zelo vodene sorte pese (Massenrüben) predvsem na d zemljo, medtem ko se razvijajo trpežnejše in redilnejše sorte (Gehaltsrüben) bolj v zemlji.

Ker je one sorte pese, ki rastejo predvsem nad zemljo, mnogo lažje jeseni izrjavati, kot pa v zemlji rastoče, jih navadno gojimo do dveh tretjin celotnega nasada, eno tretjino pa v zemlji rastočih. Te začnemo krmiti še le, ko nam vodenih sort pese zmanjka.

4. Posadimo tudi semensko peso!

Našim kmečkim gospodarjem smo letos že enkrat priporočali, naj si v sedanjem vojnem času vzgajajo semensko peso sami doma.

Tiste, ki našega poziva niso vzeli resno, ali ki so morda na to že pozabili, prosimo ponovno:

Morda imate še sami doma kaj krmske pese. Če nimate nobene več, pojdite k

sosedu in ga naprosite za nekaj lepo razvitih pesnih gomoljev. Važno je, da so vsi ene in iste sorte, kajti vsak kmet naj goji seme le od ene sorte. Ker pa je potrebno, da vsak kmetovalec sadi več sort, naj se gospodarji dogovorijo, kdo bo to, kdo drugo sorto semena gojil, in naj si v jeseni seme izmenjajo.

Za pridelovanje semena namenjene pesne rastline posadimo v dobro obdelano zemljo in na dovolj sončno lego. Posamezne rastline naj bodo med seboj oddaljene po približno 60 cm. Grečo moramo dovolj pognojiti s Thomasovo žlindro, da se bo seme moglo dovolj razviti.

Ker mladi poganiki na pesnih gomoljih radi pozebejo, je treba imeti semenske rastline do 15. maja pokrite s slamo. Kjer je nevarnost, da bi pesne rastline obzrl zajci, je mogoče gojiti semenske rastline samo v ograjenih gredah.

Ko odženejo pesne rastline vsaj 40 do 50 cm visoke odganjke, pristavimo k vsaki rastlini kolec, ali še bolje več naokoli, ter poganjke privežemo, da jih veter ne polomi.

Seveda je treba semenske pesne rastline okopavati in nazadnje tudi osuti.

Kdaj je pesno seme zrelo za spravljajanje, spoznamo na tem, da zrna porjavijo, nakar stebela porežemo, na soncu dobro posušimo, nato pa zrnje osmučemo in shranimo v vreči na suhem prostoru.

Ker se je bati, da prihodnjo pomlad pesnega semena ne bo mogoče dovolj dobiti v trgovinah, ali da ga sploh ne bomo mogli kupiti, naj si iz previdnosti vsak kmečki gospodar vzgoji potrebno količino pesnega semena doma. Saj ni nobena umetnost, le nekoliko dobre volje je treba!

O vojaški obvezi

Odredbeni in uradni list šefa civilne uprave za Spodnjo Štajersko števil 75, je v svoji izdaji z dne 30. marca 1942 objavil zakon ali odredbo o uvedbi vojaških zakonov ali vojaške obveze na Spodnjem Štajerskem. V istem uradnem listu je hkrati razglašen odlok šefa civilne uprave, s katerim je bilo določeno, da so oblasti na Spodnjem Štajerskem že aprila t. l. popisale za vojaško službo mladeniče rojstnih letnikov 1923 in 1924.

Vojaška služba je častna služba nemškemu narodu. Kdor ni vreden te častne službe, ne more postati vojak. To so na primer vsi tisti, ki niso arijskega porekla, ki so bili kaznovani s težkimi ječami, ki niso v posesti častnih državljanskih pravic, ali pa, ki so bili sodno kaznovani radi državi sovražnega delovanja itd.

Vojaški obvezi, ki traja od 18. do 45. leta starosti, je podvržen vsak moč Nemčije vključno tistih, ki živijo v inozemstvu. Tudi inozemskim Nemcem, ki niso nemški državljani, lahko Führer dovoli služiti v nemški oboroženi sili. Vojaški obvezi zadovolji tisti, ki je odslužil vojaško službo. Aktivna službena obveza traja v vseh treh delih oborožene sile, to je v armadi, mornarici in letalstvu — dve leti.

Vojaška služba se deli na aktivno vojaško službo in na stanje dopusta. Aktivno služijo obvezniki, kadar odslužujejo svojo dveletno aktivno vo-

jaško službo. Po odsluženju aktivne vojaške službe stopijo vojni obvezniki do svojega 35. leta starosti v rezervno, tisti, ki niso služili, pa v nadomestno rezervno. Domobranstvo ali Landwehr sestavljajo vojaški obvezniki od 35. do 45. leta starosti. Nesposobni ali vojaške službe nevrtni, ki ne služijo, morajo plačevati vojaški davek. Če se pokliče nad 45 let stare može pod orožje, spadajo ti med črnovojne ali Landsturm. V vojnem času se vojaška obveza tudi lahko razširi. V vojnem času so mimo tega vsi moške in vse žene Nemčije obvezni, služiti domovini.

Vojakom je prepovedano, da bi se politično udeleževali. Tudi članstvo v stranki ali kakem njenem odredu počiva, dokler traja aktivna vojaška služba. Vojak nima pravice voliti ali se udeleževati kakega glasovanja. S tem pa ni rečeno, da živi oborožena sila izven državnega življenja. Po zakonu lahko Führer tudi aktivnega vojaka imenuje za ministra.

Kdor odsluži svojo aktivno vojaško obvezo, uživa pri iskanju služb in zaposlitve posebne ugodnosti. Pri ponudbi za zaposlitev v javnih službah pa ima predpravo pred drugimi ponudniki istih zmožnosti.

Vrhovni poveljnik oborožene sile je Führer. Njemu je neposredno podrejen vojaški štab vrhovnega poveljstva, katerega šef je hkrati vojni minister.

MALE VESTI

* Poslovanje trgovin na dan narodnega praznika v Marburg-u. Oberbürgermeister mesta Marburg an der Drau razglša, da morajo biti v soboto, dne 2. maja, ko se obhaja narodni praznik prvega maja, za promet s strankami zaprte trgovine, pisarne, skladišča itd. Izjema je samo za mlekarne, ki imajo med 7. in 9. uro razdeliti mleko ter slaščičarne, ki lahko poslujejo kakor ob delavnikih. Odprti so lahko tudi fotografski ateljeji in trgovine cvetic in sicer med 8. in 12. uro. Pekarne in mesnice ostanejo v soboto in v nedeljo zaprte. Mlekarne poslujejo v nedeljo kakor navadno po nedeljah.

* Prvi maj, nacionalni praznik nemškega ljudstva, se letos ne bo proslavil v petek, dne 1. maja, temveč v soboto, dne 2. maja 1942.

* Nespremenjene porcije živil v 36. dodelilni periodi. Za čas od 4. do 31. maja 1942 veljajo na Spodnjem Štajerskem iste količine živil kakor v 35. dodelilni periodi. Izjema je samo v izredni dodelitvi trdega mleka. Mala sprememba je edino v dodelitvi masti. Potrošniki, ki so dovršili 14. leto starosti, dobijo 50 gramov spušenega masla. Da ostane količina masti nespremenjena, dobijo ti konsumenti za to 62,5 gramov margarine manj. Drugih sprememb v porcijah ne bo. V kolikor še trdega mleka v 35. dodelilni periodi ni razdeljenega, se isto na odrezek N 32/33 rožnate živilske nakaznice 35. in 36. dodelilne periode še lahko dobi. Potrošniki morajo naročilni list 36 za spuščeno maslo v predpisanem času oddati pri razdeljevalcu, kateremu oddajo naročilni list za margarino. Spuščen maslo se bo razdelilo v drugi polovici dodelilne periode. Konsumenti morajo naročilne liste, vključno naročilnega lista 36. nakaznice za jajca oddati najkasneje do 9. maja 1942 pri razdeljevalcih.

* Pismo Spodnještajercov iz Vzhoda. Mož brambnega moštva, to je Wehrmannschaft organizacije Steirischer Heimatbund, nekoga Sturm-a v Cilli-ju, dela kot frontni delavec na Vzhodu. O vtisih, ki jih je ta Spodnještajerc dobil o zasedenem ozemlju, je svojim tovarišem v Cilli poročal v pismu, ki se glasi: »Ljubi tovariši! Nahajam se tukaj na Vzhodu, kjer se mi dobro godi. Tukaj so lepi kraji, samo da je ljudstvo doslej bilo zelo revno in bedno. Komunističen raj so pač imeli samo židje, medtem ko se je ostalemu prebivalstvu veliko hujše godilo kakor nam pod Srbi. Ljudje, v kolikor niso bežali, so se poskrili. Vse ostale so pa boljše viki izropali, oplenili ter neznanokam zavlekli. O kakšnem zasebnem življenju ni bilo tukaj niti sledu, razmere so čisto druge kakor pri nas, vse skupaj je bilo zelo slabo. Boljševiki so uničili vse, kar jim je prišlo pod roke. Vsega tega je pa danes seveda že konec ter je vpostavljen nov red. Dovoz teče v najlepšem redu na fronto, boljše vikiom pa tudi ne bo treba več dolgo čakati na zaslužen plačilo. — Prav razveselilo bi me, če bi od doma dobil kako poročilo. Pozdravljam s Heil Hitler! — Johann Florianschitsch, Frontarbeiter.«

* Samo pet vrst žepnih nožev se bo izdelovalo dokler traja vojna. Kakor znano, je nemška industrija rezil v normalnih časih izdelovala okrog 600 vrst žepnih nožev.

* 1300 godbenih instrumentov za naše vojake. Mesto Brünn je darovalo 1300 instrumentov za armado na vzhodu.

Prva obletnica

„Štajerskega Gospodarja“

Za Spodnještajerce v zgodovinsko važnem razdobju, dne 3. maja 1941, je izšla prva številka našega tednika. Z današnjo izdajo zaključujemo torej prvo leto našega obstoja. Oseminpetdeset števil naše visoke naklade, ki so šle v milijonih izvodih med naše bralce, so nam najlepša priznanja za trud, ki je bil vložen in se še vlaga v organizacijo in urejevanje vsake poedine številke.

Ogromno število natisov našega tednika zdaleka zasenči višino naklad vseh kedaj koli v naših krajih izhajajočih časopisov. To dejstvo si štejemo v čast in ponos. Številke naročnikov in kupcev so nam hkrati najbolj prepričevalen in neizpodbiten dokaz, da je »Štajerski Gospodar« pri danih razmerah pravilno in dobro urejevan. Mi vemo, da je le dobro čtivo iskano in željeno.

Našim spoštovanim naročnikom, kupcem, dopisnikom, oglaševalcem, prodajalcem, prijateljem ter vsem ostalim čitateljem in sotrudnikom, ki nas po svojih močeh z velikim razumevanjem in uvidevnostjo podpirajo, se za zaupanje iskreno zahvaljujemo, zagotavljač jim, da bomo tudi odslej storili vse še za nadaljnji vsestranski razvoj našega lista ter za dvig in porast veljave in vrednosti njegovega čtiva. To je tudi naš delovni načrt ob vstopu v drugo leto našega obstoja.

Marburg (Drau), dne 2. maja 1942.

Uredništvo in upravnništvo

»ŠTAJERSKEGA GOSPODARJA«

* Spremembe telefonskih števil v Marburg-u. Poštni urad številka 1 v Marburg-u razglša, da je po 1. maju 1942 v slučaju požara ali nezgode klicati telefonsko številko 2336. Če se hoče prijaviti telefonski pogovor izven kraja ali medkrajevno, je klicati številko 0. Ako se potrebuje informacije v krajevnem telefonskem prometu, je klicati številko 8. Številki 2291 in 2491 je klicati, če se hoče oddati brzoglave.

* Kadar je vajenec poklican v delovno ali vojaško službo, počiva učno razmerje ter vživi zopet, kadar se vajenec vrne. Večkrat prosijo vojno obvezni vajenci za skrajšanje učne dobe in za omogočanje polaganja pomočniškega izpita. Kakor se poroča, soglašja Reichsarbeitsminister s tem, da se vajenci vojno obveznih letnikov pustijo preje k spomladanskim ali jesenskim izkušnjam. Predpogoj je, da je dotokratna učna doba trajala najmanj dve leti ter da znanje, izobrazba in zmožnosti tako skrajšanje opravičijo.

* Razstava vzorcev čevljskih izdelkov. Maja in junija t. l. se bo v Neinčiji razstavilo vzorce čevljev. V 40 mestih se bo razkazovalo nove letne in jesenske modele nemške čevljske industrije ter praktične čevlje iz umetnih snovi. Te vzorčne razstave, ki so se med vojno kot nabavna mesta za trgovce s čevlji uveljavile, bodo otvorili dne 6. in 7. maja v Erfurt-u. V Berlin-u, Leipzig-u, Stuttgart-u in Hamburg-u bodo iste med 10. in 12. majem, v Wien-u pa 15. in 16. maja.

* Prepovedano je kupovati živila in krmlila pri pridelovalcu. Seč civilne uprave na Spodnjem Štajerskem, pooblaščenec za prehrano in kmetijstvo, opozarja potom oglasa v našem listu, da je vsak nakup krompirja, jajc, vina, mleka, mlečnih izdelkov, sadja, sočivja, sena, slame, žita itd. neposredno pri proizvajalcu, prepovedan. Nakup živil in krmlil od kmetov je dovoljen samo po za to določenih zbiralnih postajah ali po osebah, ki imajo za to posebno dovoljenje. Nadzorni organi imajo nalogo, da vsak morebitni prestopok ovadijo radi kaznovanja.

* »Prašek« v prehranjevanju vojakov. Hrana naših vojakov je sestavljena v veliki meri iz praškov. Pri transportnih težavah na vzhodu bi vsestransko prehranjevanje vojakov sploh ne bilo mogoče, če bi uprava nemške armade ne bila v dolgoletnih poskusih ustvarila nove vrste živil v obliki praškov. Marmeladni in sirov prašek, ki se jtna doda nekaj vode, sta odlična za mazanje na kruh. Prašek sočivja, zelišč in jabolč obogatijo jedilni list in ne obremenijo kdo ve kako transportov. Taki praški so pa tudi že predstavljeni v izdelovanju testemin. Na ta način so nastali zeleni špinačni ter rdeči paradizni rezanci. Z glavnimi prehranjevalnimi sredstvi: mesnimi konzervami, konzervami juh, zabelo, kruhom in prepečenem obsega prehranjevalni seznam armade danes 140 prehranjevalnih sredstev. To je jamstvo za dobro in sprememb polno prehrano naše armade povsod, kjerkoli se nahaja.

* Na smrt so obsodili roparja vojno poštnih paketov. Izredno sodišče v Graz-u je dne 22. aprila 1942 obsodilo kot ljudskega škodljivca na smrt 50-letnega nastavljenca pošte Johanna König-a iz Graz-a. König je od januarja do začetka marca 1942 v 70 primerih iz vojno poštnih paketov, ki so bili namenjeni za vojake na fronti, ukradel vsebino ter jo uporabil za sebe. — Vsakemu je znano, kako željno in težko pričakujejo naši vojaki zunaj na bojišču pošto iz domovine. Neodpustljivo je, se tako daleč pregrešiti ter krasti to, kar matere, žene in otroci pri lastnem pomanjkanju prištedijo, da bi svojce na fronti razveselili. Zdrav ljudski čut zahteva, da se take zločince kot ljudske škodljivce izključi iz ljudske skupnosti.

* Opravljanje kmečkih del na posevkih je tudi v soboto, dne 2. maja, kljub narodnemu prazniku dovoljeno, da se poseje in posadi, kar se je radi letošnje dolge zime precej zavleklo. Kakor znano, je tudi ob nedeljah dovoljeno, obdelovati njive ter opravljati kmetijska dela.

* Spopolnitev vodnih zvez s protektoratom. Nemški rečni ladijski promet bo urejen tudi s Prago. V načrtu imajo brzoladijski promet med Berlinom in Prago. Razen tega bodo že obstoječi redni promet iz Prage uredili tudi v Dresden, Magdeburg in Hamburg.

* Nemški vojaški škorenj je v vojni 1870/71 prvič prestal svojo praktično preizkušnjo. Od takrat je večina nemške armade opremljena s škornji, ki so jih po prvi svetovni vojni bistveno izboljšali. Obuvalo se je tudi na vzhodni fronti v snegu, močvirju in blatu sijajno obneslo.

* Preja se bo numerirala z metri. Po odredbi gospodarskega ministra, ki bo obvezna, se bo po 1. juliju 1942 vso prejo numeriralo z metri. Kakor znano označuje številka preje ali niti njeno kakovost. To se določa na podlagi tehtanja in merjenja. Številka metrov pove koliko niti po 1000 metrov gre na 1 kg. Na primer, če tehta ena nit od 10.000 m 1 kg, potem je številka predvaja 10.000 : 1000 = 10. Čim več metrov gre na 1 kg, tem finjša je nit. Doslej je pri numeriranju veljal angleški Yard kot dolžinska mera. Obstojajo še tudi pruske, berlinske in rheinske številke preje. Francoska številka preje je do 1. aprila 1941 prevladovala v umetni svili in je sedaj v uporabi samo še pri naravnih svili. Enotno numeriranje preje bo poenostavilo kalkulacije, trgovino in uporabo.

* Ribolovna dovoljenja na Spodnjem Štajerskem. Verordnungs- und Amtsblatt, to je Odredbeni in uradni list šefa civilne uprave na Spodnjem Štajerskem, številka 78 z dne 20. aprila 1942 objavlja odredbo o izvajanju ribolova na Spodnjem Štajerskem. Po tej odredbi izdaja Polizeidirektor v Marburg-u ter Landrat-i v svojih okrajih nemškimi državljanom po njihovih predlogih dovoljenja za ribolov na vsakočasni preklic. Take predloge je vložiti s sliko pri pristojnih Landrat-ih, za mesto Marburg pa pri Polizeidirektor-ju v Marburg-u. — Prosilci morajo dokazati, da so lastniki ali zakupniki ribiških pravic ali pa imetelji ribiškega lovskega lista. Ribiški list (Fischereischein) stane 3 RM.

* Odredbo o uporabi jezika pri cerkvenih opravilih je izdal šef civilne uprave na Spodnjem Štajerskem. Pri vseh cerkvenih opravilih je dovoljeno posluževati se samo latinščine ali nemščine. Izjema velja začasno samo pri spovedi, pri kateri se morejo verniki posluževati tudi drugih jezikov.

Preprečite nezgode pri kmetijskem delu

V vojnem času je treba prav posebno preprečevati nezgode. Vsi, ki delajo v kmetijstvu, se naj tega zavedajo. Predočiti si je treba, da povzročajo nezgode, ki so v mnogih slučajih posledice nepazljivosti in neprevidnosti, poškodovanemu in njegovi družini veliko nadlog. Take nezgode pa slabijo navadno tudi delovno, obrambno in ljudsko moč. Vojna zahteva od vsakega vse njegove moči. Zato je pa čuvanje zdravja glavni predpogoj, da se dosežejo najvišje storitve. Tudi če se pri vsestranskih vrstah kmetijskega dela ni mogoče izogniti vsem nezgodam, bo upoštevane predpisov za preprečenje nesreč pri delu omejilo število nezgod na najnižjo mero.

Število prijavljenih nezgod v kmetijstvu je v zadnjih letih bilo še precej visoko. Vzrokov je več. 21% jih je padlo iz lestev, stopnic, skozi odprtine itd. 16% se jih je ponesrečilo pri transportih. Pri oskrbi domačih živali je ponesrečilo 15%, 8,3% se jih je ranilo z orodjem. 7% nezgod so zakrivila razni kmetijski stroji. Pri zrušenju, padcu, prevrnitvah itd. je iskati 4% vzrokov vseh nezgod. Najtežje nezgode povzročajo transporti. Tam je tudi največ smrtnih slučajev. Potem se vrstijo smrtni slučaj pri padcu oseb iz lestev, stopnic itd., pri nezgodah z živino, pri strojih ter končno pri porušenju in padcu raznih predmetov itd. S tem so označene najbolj tipične nevarnosti za ponesrečenje ali nezgode. Hkrati je iz tega

razvidno, pri katerem delu je nevarnost največja ter pozornost najbolj potrebna in nujna.

Vojne razmere so obvarovanje pred nezgodo postavile pred nove naloge. Kmetijstvo se je v velikem delu preuredilo in intenziviralo. Človek, živina in material veliko več trpijo. To tudi povzroča porast nezgod.

Mimogrede v kmetijstvu zaposlene delovne sile iz mest so z razmerami tudi manj znane in ni zahtevati, da bi poznale vseh nevarnosti nezgod. Dobri nasveti ter prijazna navodila in opozorila bodo gotovo našla dober odmev.

Podeželska žena je radi pomanjkanja kmetijskih delovnih sil že od nekdaj bila z delom preobložena. Njeno delo je sedaj med vojno seveda še naraslo. To izpostavlja kmetško ženo večjim nevarnostim v zdravstvenem in nezgodnem pogledu. Precejšen del dela odpade tudi na mladoletne, predvsem domače člane družin, ki se uporabljajo za težja in nevarna dela. Ženam in mladini je danes zaupana postrežba strojev in orodja. To so dela, ki jih drugače opravljajo moški. Zato se pa morajo tudi zavedati veliko večje nevarnosti. Posebno zaščita žen in mladoletnih, ki so radi izrednega dela danes bolj kakor kdaj koli izpostavljeni nezgodnim nevarnostim, predstavlja ljudsko nalogo. Nezgode žen in otrok lahko uplívajo na izgubo ljudske moči za generacije, na kar je treba misliti!

* Odredba o prometu s konji. V odredbenem in uradnem listu je izšla odredba šefa civilne uprave, ki določa, da se mora vse konje, ki se jih želi prodati, ponuditi in prijaviti pristojnemu prehranjevalnemu uradu. Ravno tako je pristojnemu prehranjevalnemu uradu prijaviti željo po nakupu konj, in sicer pri uradu, kjer se jih želi kupiti. Prehranjevalni uradi so tudi opravičeni, zahtevati konje za druge kmetije, če je to v interesu pridelovanja. Lastniki konj so dolžni v takih primerih staviti svoje konje na razpolago. Tozadavna odškodnina je urejena z določili Reichsleistungsgesetz-a od 1. septembra 1939. — Izvoz konj iz Spodnje Štajerske na področje Reicha je vezan na dovoljenje pristojnega prehranjevalnega urada. Kupec mora imeti izkaz svojega prehranjevalnega urada, da konja nujno potrebuje.

* Prehranjevalni urad Cilli razglasa, da sprejema stranke samo ob ponedeljkih, sredo in petkih med 9. in 12. uro. Strank, ki bi prihajale v drugem času, se ne bo sprejelo. — Prodaja in zakup posestev je podvržena predhodnemu uradnemu dovoljenju Landrat-a. Neodobrene nakupne in prodajne pogodbe niso veljavne. Ernährungsamt prodaja tiskovine v to svrhu po 20 Rpf. — Po obstoječih predpisih se ne more prodati konja, dokler ni cenjen. Prodajalcu se pri cenitvi izroči konjski list, na katerem je med drugim označena tudi cena konja. Informacije se dobijo pri Ortsgruppenführer-jih, Bürgermeister-ih in pri Wirtschaftsberatungsstelle des Ernährungsamtes. Razen tega se brez dovoljenja prehranjevalnega urada ne more kupiti ali prodati nobenega konja. — Kmete se opozarja, da se v denarnih zadevah ne obračajo neposredno na šefa civilne uprave, ker so take prošnje brezpredmetne. V vseh zadevah se je obrniti samo na svoje pristojne Ortsbauernführer-je ali pa na prehranjevalni urad v Cilli-ju. Šef ci-

vilne uprave ne reši ničesar, dokler se mu ne predloži mnenja Ortsbauernführer-ja. — Letos ne sme ostati noben kvadratni meter zemlje neobdelan. Po 1. maju se bo vsak tak neobdelan prostor stavilo vrednemu kmetu na razpolago, da ga obdela. Nujno je torej, da se vsi pobrigajo za takojšnjo obdelavo vseh prostorov rodne zemlje. — Deteljnega semena, kolerabnega semena, semena korenja, semena strniščne repe in rdeče pese bo tudi v bodoče primanjkovalo. V interesu kmetov je, da si ista v lastnem gospodarstvu preskrbijo in pridelajo. V prvi vrsti naj pustijo nekaj detelje za seme, ki pa naj bo brez plevela.

* Ne sadite nizki in rajčni fižol pred 10. majem. Prezgodna saditev rastlin kakor fižol, kumarce, buče pokvari vsako leto znatno količino semena. Radi predolgega ležanja v pre malo gorki zemlji segnijo seme ali pa zamro sredi maja mladi poganjki radi mraza. Že v normalnih časih je iz gospodarskega vidika tako postopanje neopravičeno. Danes je to neodpustno, ker nimamo semena za ponovno saditev. Zato je treba s saditvijo počakati do 10. maja.

* Viničarska šola Eisenthür pri Luttenberg-u prične dne 3. maja 1942 s svojim učnim tečajem, ki se konča decembra 1942. Naloga te šole je, da mlade, za vinarstvo se zanimajoče osebe praktično izvežba in sposobi, da bodo zmožni samostojno voditi in držati po sodobnih smernicah vinogradna posestva. Pogoji za sprejem v imenovano šolo so: 1. Da je pónudnik dovršil 16. leto starosti. Mlajši morajo prinesiti še posebno prošnjo s seboj. 2. Da je nemški državljan, to je član organizacije Steirischer Heimatbund. 3. Da ima zaključno spričevalo ljudske ali glavne šole. Prijave je predlagati na naslov Winerschule Eisenthür bei Luttenberg, Untersteiermark. Za pouk se ne plačuje nikakšne šolnine.

Delovna služba

V odredbenem in uradnem listu šefa civilne uprave za Spodnjo Stajersko, številka 75 z dne 30. marca 1942, je objavljena odredba ali zakon o uvedbi Reichsarbeitsdienst-a, to je obveznega dela ali obvezne delovne službe na Spodnjem Stajerskem. Hkrati je bil v istem uradnem listu razglašen odlok šefa civilne uprave, po katerem so morale oblasti na Spodnjem Stajerskem meseca aprila t. l. popisati za delovno službo imena in podatke moških in žensk, rojenih leta 1923 in 1924. Spodnja Stajerska je torej v tem pogledu sedaj izenačena z ostalim delom Stajerske, oziroma Reich-a.

Delovna služba ima namen, vzgojiti mladino v duhu nacionalsocializma za ljudsko skupnost ter ji doprinesiti pravilne pojme, nazore in spoštovanje do ročnega dela. Ta služba je tudi velike npravnostne važnosti, ker uči, da je vsako delo nekaj častnega. Delovna služba je služba narodu in opravlja samo splošno koristna dela. V poštev pridejo samo dela, ki so gospodarsko potrebna in ki pomnožijo premoženje ljudstva. Ta dela seveda niso v nikakšnem tekmovanju z drugimi deli.

Delovno področje za moške delovne obveznike so zemeljska dela. Tu je mišljeno predvsem pridobivanje nove rodne zemlje, naseljevanje, urejevanje poti in cest, gozdna dela, pogodovdvanje itd.

Moški delovni obvezniki služijo šest mesecev in sicer normalno med 19. in 25. letom. Lahko se prijavijo tudi preje prostovoljno, kadar dvršijo 18. leto starosti.

Dekleta odslužijo delovno obvezo z opravljanjem ženskih del, kakor v hišnem gospodarstvu, v kmetijskem po-

možnem delu, v socialnem delu, v kuhinjah, pri otrocih ter v drugih ženskemu značaju in ženskim delovnim zmožnostim odgovarjajočih delih in opravilih.

Ženska delovna služba traja navadno leto dni in jo je odslužiti normalno v času po izstopu iz šole do dovršenega 25. leta starosti. Dekle, ki ne odsluži obveznega leta delovne službe, ne more pozneje izvrševati odgovarjajočega opravila ali poklica.

Sporod dela ali dnevni red v taborišču delovne službe teče ob delavnih navadno kakor sledi: Po zimi je ob 6., po leti pa ob 5. uri budnica. Med 6.05 uro in 6.20 uro je jutranja telovadba. Nato sledi umivanje ter urejevanje postelj in sob, kar traja 20 minut. Med 6.40 uro in 6.55 je prvi zajutrek. Ob 7. uri je nastop, parada pred zastavo, izdavanje dnevnega gesla ter odhod na delo. Delo z lopatami traja šest ur, prekinjeno s polurnim počitkom radi zajutreka. Ob 14. uri se oddelki vrnejo iz dela v taborišče. Pol ure pozneje je kosilo, ki traja pol ure. Popoldanski počitek, med katerim obvezniki lahko ležejo v svoje postelje, traja od 15. do 16. ure. Po počitku sledi eno uro trajajoča sportna služba ali služba o redu in disciplini. Temu sledi do 18. ure predavanje in pouk o državni politiki. Citanje dnevnega povelja, ura instrukcij, čiščenja, krpanja in nastop je med 18. in 19. uro. Od 20. do 21. ure se izvaja petje, deklamacije in igre. Ob 22. uro je vabljenje in ob 22. uri zaključni mirozov delovni red. Po sobotah se ta dnevni red nekoliko spremeni, ker se v glavnem urejujejo lastne stvari, čistijo prostori taborišča itd.

* Rokodelstvo Nemčije zaposluje 5 milijonov oseb. Državni statistični urad razglaša v glasilu »Wirtschaft und Statistik«, da je bilo po štetju iz leta 1939 v Nemčiji 1,6 milij. rokodelskih podjetij, v katerih je bilo zaposlenih 5 milijonov ljudi. V teh številkah se vidi, da živi od rokodelstva več ljudi kakor od trgovine na malo, ki šteje kakih 830.000 podjetij in zaposluje 2,2 milij. ljudi. Rokodelstvo je torej kljub velikanskemu razvoju industrije še vedno spoštovanja vreden faktor v produkciji.

* Kokošja kuga v Kranichsfeld-u. Kakor je razvidno iz oglasa Landrat-a okraja Pettau, je v občini Kranichsfeld uradno živinozdravniško ugotovljen primer kokošje kuge. Radi tega je do nadaljnjega vsak izvoz perutnine ali perja iz imenovane občine prepovedan.

* Po čem povprašujejo v Zedinjenih državah Severne Amerike? »Daily Sketch« piše v nekem ameriškem članku o velikem preoblikovanju ameriškega življenja in mišljenja, odkar se Zedinjene države nahajajo v vojni. V članku citamo med drugim: »Značilno je, da so Amerikanci še pred tremi meseci povpraševali: »Kje je naša mornarica?«, medtem ko danes povprašujejo: »Kje je naša armada?« Uradni krogi Washingtona na to ne dajejo direktnega odgovora, temveč opozarjajo na težave, ki čakajo zaveznike v bližnji bodočnosti.

Kmetice! Bučno in drugo seme za menjate za olje z uradnim dovoljenjem v tovarni olja Hochmüller, Marburg, Bergstraße 7 (pri mostu) 590-1

OGLAŠUJTE!

DER CHEF DER ZIVILVERWALTUNG IN DER UNTERSTEIERMARK
Der Beauftragte für Ernährung und Landwirtschaft

Betrifft: Ankaufsverbot.

In der letzten Zeit mußte wiederholt festgestellt werden, daß **Lebens- und Futtermittel unmittelbar** bei dem Erzeuger von Personen aufgekauft werden, welche dazu nicht berechtigt sind. Hierbei wurden auch vielfach Preisüberschreitungen festgestellt.

Ich weise deshalb nochmals darauf hin, daß nach den bestehenden Anordnungen und Bekanntmachungen der **Ankauf** von Kartoffeln, Eiern, Wein, Milch und Milcherzeugnissen, Obst und Gemüse, Heu, Stroh und Getreide nur durch bestimmte **Sammelstellen** oder durch **Personen mit besonderer Ankaufsgenehmigung** beim Erzeuger erfolgen darf.

Über bestehende **Ausnahmen** gegen die **Ernährungsämter** Auskunft. Die Überwachungsorgane sind angewiesen, Personen, welche gegen die erlassenen Anordnungen verstoßen, **rücksichtslos der Bestrafung** zuzuführen.

639

gez. Hainzl.

**Čas za-
temnitve**

je od 21.30
do 4.30
ure

Bueg-Lichtspiele

Marburg, Burgplatz 1

Heli Finkenzeller, Ernst von Klipstein in

Alacmstufe V

Ein Film der Bavaria-Filmkunst
G. m. b. H. — Für Jugendliche nicht
zugelassen! 636-1

TO IN ONO

o. Tube iz papirja. Na Norveškem so tovarne papirnatih izdelkov izdelale tube iz papirja, ki držijo vodo in mast kakor tube iz svinjca, cinka ali aluminijske. Poskusi so pokazali, da so se te tube obnesle kakor one iz kovin. Uporabljali jih bodo v glavnem za kosmetična sredstva, brivsko kremo, zobno pasto, kremo za čevlje itd.

o. Ze stari Rimljani so poznali centralno kurjavo v svojih hišah. V Reichsgau-u Oberdonau so pri razkopavanju starih rimskih naselbin v nekdanjih vilah ob jezeru Halstättersee našli ostanke cevi centralnih kurjav in tudi ostanke pepela, po čemu je sklepati, da je boljše rimska gospoda že pred 1700 leti poznala način osrednjega ogrevanja hiš. Pri tem so trčili tudi na naprave o ogrevanju vil s toplim zrakom, ki so bile že takrat tehniško na tako zavidljivi višini, da so lahko ogrevale tudi tla po posameznih sobah.

MALI OGLASI

Vsaka beseda stane 10 Rpf, mašno šifro je 35 Rpf, pri iskanju služb 25 se zaračuna 50 Rpf poštne. Zaključek 18. uri. Male oglase se prevzame samo veljavnih poštih znamkah. Najnižja

tiskane besede 20 Rpf. Pristojbina za Rpf. Za dostavljanje pisem pod šifro sprejemanja oglasov je v četrtlet obproti predplačilu, iz podeželja tudi v cena malemu oglasu je 1 Reichmarka

Razno:

Proteze, aparate za oporo, pasove za kile, telesne obveze, gumijaste nogavice in vložke za ravna stopala izdelujejo Spezialwerkstätten für Prothesen und Bandagen F. Egger, Marburg (Drau), Mellingerstraße 3. 174-1

Upokojenca sprejem v vso oskrbo, Drauweiler, Terbutzgassee 22. 621-1

Za drva

zamenjam

dobro ohranjeni globok otroški voziček, Zwettendorferstraße 3/I. 609-1

Kateri gospod ali gospodična bi mi posodila roman »Dva človeka«. Naslov M. R. G., Monsberg b. Pettau. 626-1

Izpred »Wirtschaftsamt-a« je bilo odvdeno

žensko kolo.

Storitelj je bil opažen in naj vrne kolo na naslov: Karl Tschekada, Marburg, Perkostraße 44. 615-1

Lepe pozdrave vsem prijateljem in znancem pošljejo iz preseljeniškega taborišča: Umsiedlungslager Nr. 50 Neukirch (Lausitz) in Sachsen, nižje navedeni preseljenci: Johann Supantschitsch, mizar iz Schadawinka pri Gurkfeldu, Josef Bisiak, krojač iz Drnowa, Martin Schibert iz Drnowa, Josef Winkschel iz Drnowa, Franz Millar iz Goritzen, vse blizu Gurkfeld-a, Nadalje Josefa Balon iz Drenovez-a, Franz Zolnar iz Drenovez-a, Maria Urek iz Drenovez-a, Anton Raiferitsch iz Drenovez-a, Jakob Derikowitsch iz Oreschje, Anton Domitrowitsch iz Oreschje, Johann Kunst iz Oreschje, Antonia Schekurania iz Suschitza, Mathias Bilitsch iz Suschitza, Johann Schirtus iz Wiselldorf-a, Vinzenz Poschek iz Wiselldorf-a, Josef Gerschak iz Oreschje, Josef Golobitsch iz Bukowje, Josef Kolar iz Bukowje in Johann Schmaigl iz Oreschje, vse v občini in blizu Wisella. 620-1

Posestva:

Srednje posestvo se odda v najem

po dogovoru. Franz Hribernik, Oberlasche, Plankenstein bei Pölschach. 522-2

Kupim:

Kupim pianino, kratke klavirje, perzijske preproge in srebrni jedilni pribor. Ponudbe pod »Privat« na upravo. 611-3

Kupim rabljeno, dobro ohranjeno klavirsko harmoniko.

Leopold Kotschevar, Post Laak Nr. 1 bei Steinbrück. 618-3

Prvovrstno kisló zelje

kupuje vsako količino Spezereigeschäft Josef Weis, Marburg, Tegetthofstraße 29. 643-3

Prodám:

Vsem vinogradnikom!

Prvovrstno cepljeno trsje, divjake korenjake, razne vrste in podlage prodaja Franz Sicher, Samuschen, P. Margareten bei Pettau. Zahtevajte cenik! 519-4

Dobro ohranjeno, trovrstno, trikrat oglašeno

harmoniko

prodám. Skotschier, Cilli, Gmünd 65. 629-4

Paviljon iz lesa, zložljiv, ki je služil za prodajalno, pripraven za čebelnjak in za letno bivališče na vrtu, se takoj prodá, ker se mora do 30. aprila odstraniti. Resni kupci naj se oglašijo pri E. Kotschewer, Windischgraz. 619-4

Jabolčne divjake cepljeno trsje in še nekaj sadnih dreves nudi Baum- und Rebschule Tschech, Pettau. 637-4

Vinogradniki!

Cepljenke ima v zalogi Vinzenz Koren, Rebschule, Egidi bei Wöllan. 641-4

Lepa plemenska telica

16 mesecev stara, se prodá. Vprašati pri Alois Kapun, Wachsenberg, Margareten (Pöbnitz). 645-4

Lep plemenski bik

star 10 mesecev, rdeč, se prodá. Vprašati: Rudolf Pawalez, Wachsenberg, Margareten (Pöbnitz). 644-4

Služba išče:

15. letno dekle želi k otrokom ali za lahko delo k nemški družini. Elisabeth Murschetz, Lobnitz 2, P. Rast. 613-5

Šivilska vajenka

stara 16 let, išče učno mesto z vso oskrbo. Milli Fiedler, Lemberg 30. P. Unterplat, Bärental, Untersteiermark. 622-5

Krepak mesarski pomočnik

išče mesto. Naslov v upravi lista. 640-5

Služba dobi:

Freiwillige für den Wachdienst in den besetzten Gebieten, auch Pensionisten, Rentner, jedoch unbescholten und einsatzfähig, im Alter von 24—60 Jahren, zu sofortigen Eintritt gesucht. Auskunft bei allen Arbeitsämtern und bei der Werbeleitung für die Ostmark: Thiel Rudolf, Wachm., Graz, Alte Poststraße 107-I. 424

Čevljarski vajenec

s hrano in stanovanjem v hiši se sprejme. Johann Wutzei, Egidi in den Büheln Nr. 124. 592-6

Viničar-ka eno ali dve delovni moči, se sprejme takoj na malo posestvo v Marburg-u. Vprašati Schillerstraße 20/I. 630-6

Tigavski vajenec špecerije, star 14 do 16 let, vešč nemščine, se za deželo sprejme takoj. Ponudbe na upravo pod »Vajenec 500«. 617-7

Majerja z vsaj 2 delovnimi močmi in služkinjo, veščo nekaj kuhe, se sprejme. Kopschak 39. 614-6

Hlapca samskega, h konjem, sprejme Karl Goldschnig, Kunstmühle Frauheim bei Marburg. Ostalo po dogovoru. 634-6

Služkinja za pomoč v gospodinjstvu se takoj sprejme. Marburg, Bismarckstraße 22/II. 633-6

Učenec z dobrimi spričevali se sprejme. Lauritsch, Gemischtwarenhandlung, Franz bei Cilli. 628-6

Čevljarski pomočnik

se sprejme. Marburg (Drau), Frauengasse Nr. 12. 627-6

Pastir in dekla

se sprejmeta. Maria Mandl, Rotwein 8, Marburg (Drau). 625-6

Jäger der auch in der Landwirtschaft mithilt, mit Familie und mindestens 1 Arbeitskraft, per sofort gesucht. Geboten wird: Wohnung, Deputat und Barlohn. Anfragen sind zu richten an Ralph von Lipitz'sche Gutsverwaltung, Turnisch bei Pettau. 638-6

Hlapca in sobarico

sprejem. Naslov v upravi. 635-6

Tapetniški vajenec

se takoj sprejme. Marburg (Drau), Luthergasse 2. 642-6

Ženitve - Dopisi:

Gospodična želi znanja

z gospodom, ki hoče biti samo njen, radi takojšnje ženitve. Ponudbe na upravo pod »Srečen zakon 2«. 623-7

Samec srednjih let,

dobrega srca, z nekoliko posestva v bližini Marburg-a želi resnega znanstva radi ženitve z gospodično od 20 do 26 let, dobrega in plemenitega srca, po možnosti trgovko. Ponudbe na upravo lista pod »Mir srea«. 616-7

Iščem priženitev z gospodično od 20 do 40 let starosti s posestvom ali z denarjem. Ponudba pod »Zvestoba 3« na upravo lista. 624-7

Dve gospodični šivilji, iščeta znanje v svrhu možitve z dvema gospodom, železničarjama ali uradnikoma od 25—30 let. Resne ponudbe s sliko je treba nasloviti na Anna Pirz, Klagenfurt, Hans-Sachs-Straße 9. 646-7

Landes-Hypothekenanstalt für Steiermark

GRAZ, Radetzkystrasse Nr. 15

CILLI, Postfach

Hipoteke na posestva
po mestih in na deželi

Občinska posojila

Naselitvena posojila

Reichsgau jamči za vse obveze zavoda

Prima

**simentalske
krave**

visoko breje in s teleti
pri gostilni Wlachowitsch

na prodaj!

600

Cist in pošten

**starejši
zakonski moj**

z znanjem nemškega jezika
se sprejme za šolskega slu-
žitelja za šolo v Jahring-u

612

KUPUJEM

vse vrste tekstilne odpadke, cunj,
krojaške odpadke, medenino, baker,
svinec, cink, staro železo, litino itd.

Iščem zastopnike

in nakupovalce

v vseh mestih in krajih Spodnje Šta-
jerske. Ponudbe na trdiko:

JOHANN SLUGA,

Großhandel mit Rohstoffen, Mar-
burg, Triesterstraße 22, Fernruf 2272

593

Zavarovalnica „OSTMARK“ Versicherungs-A.G.

Filiale Marburg a. d. Drau, Tegethoffstrasse 47

vljudno objavlja,

da daje njen okrajni komisar za okraj Pettau, gospod

Franz Tement, vsako soboto v Pettau-u,

W a g p l a t z 1/1, med 8. in 12. uro

brezplačna pojasnila o vseh vrstah življenjskega zavarovanja!

615

Stalno kupujem

proti gotovini vsa

zdravilna zelišča,

cvetje in korenike.

Walter Gremse,

Kräutergrosshandlung

Graz, Gartengasse 22

606

DER LANDRAT DES KREISES PETTAU (VETERINÄRAMT)

Gesch.-Nr. Vet-Gep 6/3-1942.

Betrifft: Hühnerpest in Kranichsfeld.

Veterinärpolizeiliche Anordnung.

In der Gemeinde Kranichsfeld wurde die Seuche

Hühnerpest

amtstierärztlich festgestellt. Die Ausfuhr von Geflügel lebend oder ge-
schlachtet und von Federn aus dem Gemeindegebiet Kranichsfeld wird
hiemit verboten.

Pettau, den 28. 4. 1942.

631

Der Landrat:

In Vertretung: **Dr. Schreiber,**
Amtstierarzt.

**Tri delavske družine
in tri hlapce**

sprejme

Gutsverwaltung

Rotwein

623

Cunje krojaške odrezke, staro
železje in kovine, papir,
ovčjo volno, svinjsko in govejo dlako
(arovec) kupuje vsako količino Alois
Arbeiter, Marburg, Draugasse 5. 507

Spodnještajerci!

**Organizacija Steirischer Heimatbund
Vam olajšuje uk nemščine!**